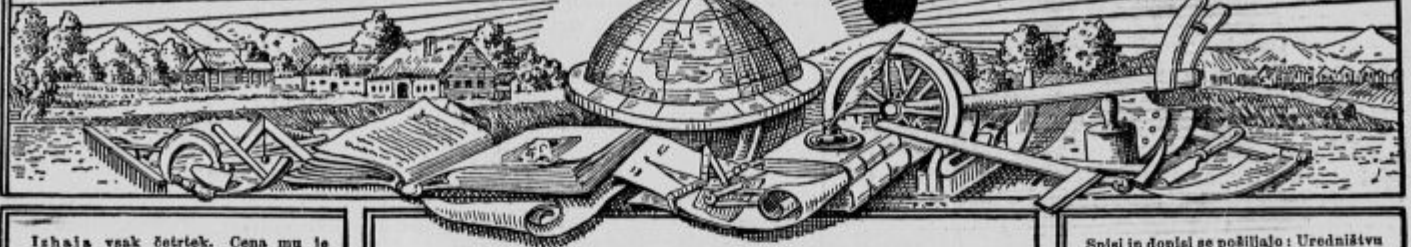

DOMOLJUB

Ishaja vsak četrtak. Cena mu je 2 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Avstrijo in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 35.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1912.

Leto XXV.

Politična svoboda.

Splošno se poroča, da bo prav kmalu, najbrž še ta teden konec komisarijata na Hrvaškem. Tudi trde madžarske butice so se morale prepričati, da si s komisarjem Cuvajem ne samo ne bodo dobili med Hrvati prijateljev, nego da se mora zadnji poštenjak s studom in sovraštvom obrniti od njih. Po pravici lahko rečemo, da je zelo mnogo pomagalo tudi delo naših poslancev, zlasti dr. Šusteršiča, ki so ob vsaki priliki, v zbornici in zasebno, opozarjali na neznosne krivice, ki se gode v kraljevem imenu hrvaškemu narodu in na strašne posledice, ki s tem prete državi.

Komisar pojde; razpisati se bodo morale volitve v hrvaški sabor; izvolili se bodo poslanci, časopisju se bo zopet vrnila prosta beseda, mogoče bo zopet društveno življenje s predavanji, posvetovanji, shodi. Naenkrat se seveda hrvaške razmere ne bodo izboljšale. Madžar ne bo tako brž odnehal, toda velikanskega pomena je že to, da se vrnejo ubogi, teptani Hrvaški najnavadnejše politične pravice.

Nam, ki smo zlasti na Kranjskem, pa tudi na Primorskem v srečnih razmerah, da uživamo politično svobodo, je težko misliti, kako bi se živelo brez nje. Dobroto kake reči človek šele takrat začne čutiti, ko jo je že izgubil. Ravno o politični svobodi je pa prav, da se jasno zavedamo, kakšnega pomena je in da v živo čutimo, kako strašno neumno otročje in obenem škodljivo je govorjenje takih, ki pravijo: »Čemu zbori, čemu poslanci? najbolje bi bilo, da bi vladar sam komandiral.«

Poglejmo si nekaj zgledov, kako le, kjer ni politične svobode. Naši ko-

roški bratje so proti Nemcem na Koroškem v manjšini. Nemška večina gospoduje in gosposka drži z njo. Zato smo pa izkušali, kako je na primer gosposka prepovedala orlovsko obleko, kako je zabranila ravno te dni orlovsko prireditve v Svečah, češ, da se s tem kali mir in red, kako prepoveduje, kadar se ji zdi, javne shode in sestanke, zdaj zavoljo kake živinske kuge, zdaj zavoljo kake človeške bolezni, o kateri je seveda komaj kje kaj sledi.

Podobne dogodke imamo tudi na slovenskem Štajerskem, zlasti v ptujskem okraju, kjer je nemškutarška kuga najbolj razširjena. Shodom poslancev se delajo težave, javne prireditve se zabranjujejo. Res je sicer, da se s pritožbo na Dunaj večkrat take prepovedi razveljavijo, a navadno prepozno in namen nam sovražnih petelinov je vendarle dosežen.

Naš bravec, ki dobivaš svoj »Domoljub« redno vsak teden, bi šele potem izkušal, kaj je politična svoboda, ko bi gosposka tako prežala nanj, kakor je že nedavno na štajerske liste, in kakor preži še vedno na koroške. »Mir« se tiska v Ljubljani, ker je v Celovcu vedno v nevarnosti, da ga zavoljo kake priproste, nedolžne novice ne zaplenijo. Volk ima vedno prav, tudi takrat, če ovci, ki pije vodo pod njim, očita, da mu jo kali.

Ne prezirimo, da je naš gospodarski napredek zvezan s političnim. Ljudje, ki ne smejo misliti o politiki, ki se jim zabranja združevanje, ki jim niso prosta predavanja in shodi, ki nimajo svobodnega časopisja, so kakor zvezani in tavajo v temi. Kjer pa potegne sapa politične svobode, tam se začne uspešno razvijati tudi napredno gospodarsko življenje. Ali ni vse, kar smo v tem oziru začeli pri nas, šele potem bujalo pognalo, ko smo si enkrat

priporili politične pravice, ko smo zloмили liberalcem obroč in se oprostili Heina in njegovih pomagačev? Ne pozabimo, kako se je godilo društvom in zadrugam prej? Pri vseh uradih nasprotovanje, podpora naših sovražnikov! Ni čuda, da marsikje niso mogli več naprej. Hudobni ljudje, ki se poslužijo vsake prilike za svoj dobiček, se najdejo povsod. Hinavščina, tožarjenje, sleparstvo cvete, kjer ni politične svobode. Misliti si ne smemo, kako bi bilo pri nas, ko bi še gospodarili liberalci in Nemci.

Zato se pa tudi iskreno veselimo, da bo tudi naše bratsko hrvaško ljudstvo prišlo iz sužnjosti. Politična svoboda je tista pot, po kateri se dobi tudi ta nesrečni del našega naroda svoje pravice. Mi, ki uživamo svobodo, si jo čuvajmo ko najdražji zaklad in na njeni podlagi kujmo kladiva, s katerimi razbijemo verige odušstva, sleparstva, brezverstva, nasilstva vsem svojim bratom.

Političen pregled

AVSTRIJA.

Notranji položaj.

Znani poljski politik in prijatelj Slovencev, poslanec dr. Leo, je izjavil o novi vladi svoje mnenje in pravi, da vprašanje nove avstrijske vlade, nove sestave ministrstva, ni odvisno samo od češko-nemške sprave, marveč tudi od drugih momentov. Vprašanje je namreč, če dosedanji avstrijski ministrski predsednik ozdravi ali ne. Če ozdravi, potem ostane, ker mu cesar zaupa. Potem se gre za novega poljedelškega ministra, ker je prejšnji dr. Braf,

kakor znano, pred kratkim umrl. Njegov naslednik postane najbrž vseučiliški profesor iz Prage dr. Horacek ali pa poslanec Viskovský. Možno je dalje, da odstopi bolni trgovinski minister dr. Rößler. Prav tako ni gotovo, kako bo s poljskima ministroma dr. Zaleskim in pl. Długoszem. Morda odideta oba in Poljaki izbero druge. Tako stojimo v jeseni, ko bo otvoritev državnega zbora, pred celo vrsto izprememb.

Deželni zbori.

Meseca septembra bo sklicanih več deželnih zborov. Takoj po evharističnem kongresu, ki se ga katoliški poslanci v polnem številu udeležijo, bo zopet zboroval kranjski deželni zbor. Deželni glavar dr. Sustersič je imel te dni v tej zadevi razgovor z ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom.

Nizjeavstrijski deželni zbor bo sklican 25. septembra, bukovinski pa 10. oktobra.

Socialno-zavarovalni odsek.

Socialno-zavarovalni odsek v državnem zboru, ki je permanenten (stalen), bo zboroval 17. septembra. Kakor znano, je bil izvoljen za poročevalca tega odseka poslanec S. L. S. dr. Krek.

Mladočehi za spravo.

Mladočeško strankarsko vodstvo je izdalo izjavo, v kateri se poziva vlada, naj doma uredi narodno vprašanje v trenutku, ko naš zunanji minister grof Berchtold poziva vso evropsko javnost, naj uredi turške razmere. To je potrebno zato, pravijo, da ne more kdo reči, vi hočete drugod urejati razmere med narodi, doma pa vladajo prave turške razmere.

LUKACS V AVDIJENCI.

Cesar je zaslusal v Ischlu, kjer se mudi na letovišču, ogrskega ministrskega predsednika dr. Lukacsa dne 22. t. m. Avdijenca je trajal pet četrt ure. Ogrski ministrski predsednik je poročal vladarju o vseh tekočih poslih. V avdijenci se je razpravljalo tudi hrvaško vprašanje. Poroča se, da se bodoči teden izvrše na Hrvaškem važne izpremembe. Takoj po avdijenci pri vladarju se je hrvaški kraljevi komisar Cuvaj skoro eno uro razgovarjal z Lukacsem. Poroča se, da se bodoči teden odpravi komisarijat na Hrvaškem.

TURCIJA.

Berchtoldovo posredovanje.

Avstrijski ministrski predsednik predložil je vsem velevladostem, ki so podpisale berlinsko konvencijo, predlog, naj bi se dogovorilo, kako urediti razmere na Turškem, da ne pride do večjega prelivanja krvi. Temu predlogu so odgovorile povoljno vse velevladosti tako, da se pogajanja lahko kmalu začno. Zbrali se bodo na Dunaju zastopniki vseh velevladosti, ki imajo tam svoje poslanike, v drugih mestih Berlinu, Parizu, Petrogradu, Rimu in Londonu se bodo dogovarjali z našimi poslaniki v teh mestih.

Ta korak našega zunanjega ministra je vzbudil mnogo zanimanja in splošno odobravanje. Sprejel ga je v avdijenci tudi cesar, ki mu je izročil veliko odlikovanje, red zlatega runa. Berchtold je rekel vla-

darju, da takih dogodkov kakor klanje Bulgarov v Kočani ali napad v Solunu mora biti konec. Časopisje splošno pozdravlja ministrov korak.

Albansko zmede.

Turški ministrski svet se je pečal z dogodki v Albaniji. Sklenili so pomilostiti vse Albance, ki so bili radi političnih prestopkov obsojeni. Poročila, ki dohajajo iz Albanije, slikajo položaj za zelo opasen. V Skoplju je že zbranih 25.000 Albancev, a dohajajo še vedno nove čete. Pogajanja turške komisije v Skoplju z obtoženimi voditelji Albancev pod vtisom zbrane albanske vstaške armade ne napredujejo tako hitro, kakor žele Turki. Nekaj točk je, radi katerih se nikakor ni mogoče sporazumeti. Zlasti so si v laseh radi orožja. Turki hočejo na vsak način, da Albanci niso oboroženi, dočim Albanci ne odlože orožja.

Hude prepire imajo tudi s Črnogorci. Ti žele ureditev meje, tako da nekaj pridobe Črnogorci, Turčija pa to zavlačuje po svoji stari navadi, tako da je vedno prepir.

ITALIJA IN TURCIJA.

Laški listi poročajo, da so v Rimu izgubili vsako nado za sklenitev miru v doglednem času. Zategadelj so se odločili za odločnejše vojskovanje, ki ga baje izvede nov poveljnik generalni poročnik Ragin. Odpoklicanje Caneve je sklenjena stvar.

Pogajanja glede miru se nadaljujejo, dasi so bila mesec dni pretrgana. Turčija je imenovala nove pooblaščenca. Sedaj se pogajajo o predlogu, naj bi Italija ne zahtevala, da se ji prizna suvereniteta v Tripolisu. Nekateri upajo celo, da se že oktobra napravi mir.

SUFRAGETKE V KARLOVIH VARIH.

Posebnost za Avstrijo in Karlove vare, češke toplice, so letos sufragetke iz Angleškega. Na Angleškem se namreč ženske bore za žensko volilno pravico. Imenujejo jih sufragetke. Ker jim vlada in njen kancler lord George ne daje nikakega upanja, so v vednem boju. Nastopajo veliko tudi na shodih.

Sedaj so v Karlovih varih na počitnicah lord George in sufragetke. Tu so prišli že tudi do prepirov. Nastopajo namreč te ženske celo tu za svojo volilno pravico. Tu napadajo kanclerja z demonstrativnimi klici, kar daje policiji mnogo dela, ljudem pa zabave.

LISTEK

Salomonovi rudniki.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

10. POGlavJE.

Lov na čarodejce.

Ko smo dospeli do kočje, sem namignil Infadusu, da stopi z nami notri. »Sedaj, Infadus,« sem rekel, »hočemo govoriti s teboj.«

»Govorite, gospodje.«

»Zdi se nam, Infadus, da je kralj Tvala krvoleden človek.«

»Tako je, gospodje. Žalblog! Dežela ječi in stoka vsied njegove krutosci. Danes ponoči boste videli. Vršil se bode veliki lov na čarodejce in mnogo bode izvohanih, češ, da so čarodejci, in ubitih. Nobenega človeka življenje ni varno. Ako kralj poželi živino kakega svojega podložnika ali njegovo življenje, ali ako se boji, da ne bi oni zasnoval upora proti njemu, potem izvoha Gagul, katero ste videli, ali katera druga izmed žensk, ki jih je ona naučila iskanju čarodejcev, onega moža kot čarovnika in usmrčen bode. Mnogo jih bo usmrčenih, predno v današnji noči zaide mesec. Vedno je tako. Morebiti bom tudi jaz med njimi. Dosedaj so mi prizanašale, ker sem izveden v vojski in priljubljen pri vojaki; vendar ne vem, kako dolgo bom živel. Dežela ječi vzpričo Tvalinih grozodejstev; sita je njega in njegovih krvavih šeg.«

»Zakaj pa potem, o Infadus, ljudstvo ne pahne Tvale s prestola?«

»Ne, gospodje, on je kralj, in ako bi njega usmrtili, bi stopil na njegovo mesto Skraga, in Skragino srce je še bolj črno kakor srce njegovega očeta Tvale. Ako bi bil on naš kralj, potem bi bil jarem, ki ga nosimo na naših vratovih, težji kakor jarem Tvale. Ako bi Imotu ne bil umorjen, in ako bi njegov sin Ignosi živel, bi bilo drugače; toda ta dva sta že davno mrtva.«

»Kako veš, da je Ignosi mrtev?« je dejal nek glas za nami. Začuden smo se ozrli, da vidimo, kdo govori. Bil je Umbopa.

»Kaj praviš ti, dečak?« je vprašal Infadus. »Kdo ti je dovolil govoriti?«

»Poslušaj, Infadus,« se je glasil odgovor, »in povedati ti hočem nekaj. Pred dolgo leti je bil v tej deželi usmrčen kralj Imotu, in njegova žena je s svojim detetom Ignosijem pobegnila, ali ni res tako?«

»Da, tako je.«

»Dejali ste, da sta ženska in otrok umrli v gorah. Ali ni tako?«

»Prav tako je.«

»No, zgodilo se je pa, da mati in njen deček Ignosi nista umrli. Prekoračila sta gore in neko potujoče plemo, ki živi v puščavi, ju je peljalo preko puščave, dokler nista zopet prišla do vode in trave in drevja.«

»Kako veš to?«

»Poslušaj. Potovala sta dalje in dalje, mnogo mesecev, dokler nista dospela v deželo, v kateri prebiva ljudstvo Amazulu, ki je tudi kukuanskega plemena, in pri njih sta živela mnogo let, dokler ni mati umrla. Njen sin pa, Ignosi, je zopet vzel popotno palico v roke in se podal v deželo čudes, kjer žive beli ljudje in se mnogo let učil modrosti beloga ljudstva.«

»Lepa povest je to,« je dejal Infadus neverjetno.

»Mnogo let je živel tamkaj in služil kot služabnik in vojak, v svojem sreču pa je vedno obdržal ono, kar mu je povedala mati o njegovem rojstnem kra-

ju, in premišljeval je, kako bi mogel zopet priti nazaj, da vidi svoj narod in hišo svojega očeta, predno umrje. Mnogo let je živel in čakal in navsezadnje je prišel čas, kakor vedno pride za onega, ki zna čakati, in on je srečal več belih mož, ki so nameravali obiskati to neznano deželo, in on se jim je pridružil. Beli možje so se podali na pot in potovali dalje, iskajoč nekoga, ki se je bil izgubil. Prekoračili so žgočo puščavo, prekoračili so s snegom pokrite gore in dospeli v deželo Kukuancev, in tukaj so srečali tebe, o Infadus.«

»Gotovo si blazen, ko govoriš kaj takega,« je rekel stari vojak začudeno. »Ti misliš tako; poglej, pokazati ti hočem, o moj stric. Jaz sem Ignosi, postavljeni kralj Kukuancev.«

In nato je z enim samim gibom vrzel raz sebe plašč in stal pred nami pol gol.

»Poglej,« je rekel, »kaj je to?« in pokazal je na znamenje velike kače, ki je bila v modri barvi tetovirana okoli pasu in katere rep je izginjal v njenih odprtih ustih.

Infadus je debelo gledal in se nato zgrudil na zemljo.

»Kum! Kum!« je vzkliknil, »sin mojega brata je, kralj je!«

»Ali vam nisem povedal tega, stric? Vstanite, nisem še kralj, toda s tvojo pomočjo in s pomočjo teh treh pogumnih belih mož, ki so moji prijatelji, upam, da postanem. Toda stara ženska Gagul je imela prav; po deželi bodo tekli potoki krvi in njena naj teče z njimi, kajti ona je s svojimi besedami umorila mojega očeta in pregnala mojo mater. In sedaj, Infadus, izberi. Ali hočeš položiti svoje roke med moje in biti moj pristaš? Ali hočeš deliti z menoj nevarnosti, ki leže pred menoj, in mi pomagati, da preženem tega trinoga in morilca ali nočeš? Izvoli!«

Stari mož je položil roko na glavo in pomislil. Nato je vstal, pokleknil pred njim in ga prijel za roko.

»Ignosi, postavljeni kralj Kukuancev, jaz polagam svojo roko med tvoje roke in sem tvoj do zadnjega zdihljaja. Ko si bil še dete, sem te ljubkoval na svojih kolenih, sedaj pa naj moja stara roka udari za tebe in prostost.«

»Dobro, Infadus, ako zmagam, bodeš prvi mož v kraljestvu za kraljem. Ako nimam sreče, boš samo umrl, in smrt itak ni več daleč od tebe. Vstanite, stric.«

»In vi, beli možje, ali mi hočete pomagati? Kaj vam morem ponuditi? Bele kamene, ako zmagam, in jih morem najti, dobili jih bode, kolikor jih bode, le mogli nesti odtod. Ali vam to zadostuje?«

Prevedel sem njegove besede.

»Povej mu,« je odgovoril Sergij, »da nas krivo sodi. Bogastvo je dobro, in ako nam pride na pot, ga bomo vzeli; toda samih sebe pa ne prodamo za bogastvo. Kar se mene tiče, rečem to-le: Vedno sem imel rad Umbopo, in kolikor je v moji moči, mu bom pomagal. Zelo prijetno bode poskusiti poravnati račune s tem krvoločnim vragom Tva-

lo. Kaj pravita, ti Tomič in vi, gospod Borowski?«

»No,« je rekel Tomič v podobi, ki jih rabijo te vrste ljudje, »povejte mu, da je tako nestanje dobro in ogreva srčne mišice, in kolikor se mene tiče, sem njegov. Edina moja želja je, da mi dovoli nositi hlače.«

Prestavil sem ta odgovor.

»Dobro je, prijatelj,« je rekel Ignosi, bivši Umbopa, »in kaj porečeš ti, Makumazan, ali si z menoj, stari lovec, boljši kakor ranjeni bivol?«

Nekoliko časa sem pomišljal in naposled dejal:

»Umbopa ali Ignosi, jaz nisem prijatelj prekucij. Miren mož sem in precej neroden (Umbopa se je pri teh besedah smejal), toda jaz se ravnam po svojih prijateljih. Ti si držal z nami in se pokazal moža, in jaz bom držal s teboj. Toda pomni, jaz sem trgovec in moram gledati, da živim; zato sprejemem tvojo ponudbo glede dijamantov v slučaju, ako ti homo kdaj mogli pomagati. Še eno stvar: mi smo prišli, kakor ti je znano, iskat izgubljenega brata Inkuba. Pomagati nam moraš, da ga najdemo.«

»To hočem storiti,« je odgovoril Ignosi. »Stoj, Infadus, pri znamenju kače okoli mojega pasu, povej mi resnico: Ali ti je znano, da je prišel kak bel človek v to deželo?«

»Nobeden ni prišel, Ignosi.«

»Ako bi tvoji kdaj videli kakega belega človeka, ali čuli o njem, ali bi bilo tebi znano o tem?«

»Jaz bi gotovo vedel o tem.«

»Torej slišiš, Inkubu,« je rekel Ignosi Sergiju, »njega ni bilo tukaj.«

»Dobro, dobro,« je rekel Sergij in vzdihnil, »sedaj vem, mislim, da nikdar ni dospel semkaj. Ubogi človek, ubogi človek! Božja volja naj se zgodi!«

»Sedaj pa k stvari,« sem segel v besedo, ker sem hotel, da se izognemo mučni zadevi. »Zelo dobro je biti kralj po božjem pravu, Ignosi, toda kako nameravaš zasesti kraljevi prestol?«

»Na to ni lahko takoj odgovoriti, Infadus, ali imaš morebiti kak načrt?«

»Ignosi, sin strele,« je odgovoril njegov stric, »današnja noč je velik ples in lov na čarodejce. Mnogo bo izvoahnih in usmrtenih, in v srcih mnogo drugih žalost in nesreča in ljuta jeza proti kralju Tvali. Ko bode ples končan, hočem govoriti z uglednimi glavarji, ki bodo zopet govorili s svojimi polki, ako jih morem pridobiti na svojo stran. Najprvo bom mehko govoril z njimi ter jih pripeljal semkaj, da sami vidijo, da si v resnici ti kralj, in jaz mislim, da boš imel do jutri zjutraj do dvajset tisoč koplj na razoplago. Sedaj pa moram iti in poizvedeti ter pripraviti. Po plesu pa pridem zopet, ako bom še živ in ako bomo mi vsi še živi, in potem govorimo dalje. Na vsak način pa bode vojska.«

V tem trenutku je naše posvetovanje prekinil glas, da so prišli kraljevi odposlanci. Stopili smo k vratom kočje in zaukazali, da naj pridejo, in kmalu nato so vstopili trije možje, katerih

vsak je nosil svitlo srajco iz verižnega oklepa in krasno bojno sekuro.

»Darila mojega gospoda kralja belim možem iz zvezd,« je razglasil klicar, ki je prišel z njimi.

»Našo hvalo kralju,« sem odgovoril. »Odidi!«

Možje so odšli, mi pa smo z velikim zanimanjem ogledovali oklepe. Bili so najlepše verižno delo, kar smo ga kdaj videli. Cel oklep pa je tvoril množino posameznih članov, katero sta dve roki z lahkoto pokrili.

»Ali izdelujete take stvari tukaj v deželi, Infadus?« sem vprašal. »Zelo so lepe.«

»Ne, gospod, imamo jih še od naših prednikov. Ni nam znano, kdo jih je naredil, in le malo jih imamo. Samo oni kraljeve krvi jih smejo nositi. Čarovni plašči so, katerih ne prodere nobena sulica. Oni, ki ga nosi na sebi, je v boju zelo varen. Kralju se ali zelo dopadete, ali se vas pa zelo boji, drugače bi vam jih ne bil poslal. Nosite jih danes, gospodje.«

Ostali del dneva smo mirno počivali in se razgovarjali o položaju, ki je bil dovolj vznemirljiv. Kmalu je solnce zašlo in na tisoč stražnih ognjev je žarelo in skozi temo smo čuli udarce mnogobrojnih nog in rožljanje tisočerihih sulic, ko so korakali polki na svoja odkazana mesta, da se pripravijo za veliki ples. Okrog desetih se je prikazal mesec in ko smo opazovali njegov vzhod, je prišel Infadus, opravljen v polno bojno obleko in spremljan od straže dvajset mož, da nas popelje na plesišče. Mi smo na njegov nasvet že oblekli verižne oklepe, ki nam jih je bil poslal kralj; oblekli smo jih pod svojo navadno obleko in smo na svoje začudenje opazili, da niso niti posebno težki niti nerodni. Te jeklene srajce, ki so bile očitno narejene za možake zelo velike postave, so visele nekoliko ohlapno na kapitanu in meni, krasne postave Sergijeve pa so se prijele kakor rokavice. Nato smo opasali okrog pasu naše revolverje in vzeli bojne sekire, ki jih je bil kralj poslal z oklepi, ter odšli.

Ko smo dospeli pred veliko kočjo, kjer nas je bil zjutraj sprejel kralj, smo opazili, da je bil ves prostorni prostor pred njo natlačeno napolnjen s kakimi dvajset tisoč vojaki, ki so bili razpostavljeni v polkih okoli in okoli. Polki so bili zopet razdeljeni v kompanije in med posameznimi kompanijami je bil ozek prostor, da so mogle iskalke čarodejcev prosto hoditi gori in doli. Težko si je misliti kaj lepšega, kakor je bila ta ogromna in dobro urejena množica oboroženih mož. Stali so popolnoma tiho in mesec je razlival svojo svetlobo preko gozda vzdignjenih sulic na njihove velike postave, vihrajoča peresa in čarobne vrste njihovih raznobarnih ščitov. Kamorkoli smo pogledali, povsod se je družila vrsta za vrsto resnih obrazov in nad njimi vrsta za vrsto blisketajočih se sulic.

»Gotovo,« sem rekel k Infadusu, »je tukaj zbrana cela vojska.«

»Ne, Makumazan,« je odgovoril, »stemveč le tretjina vseh. Ena tretjina je vsako leto navzoča pri tem plesu, druga tretjina stoji zunaj za slučaj, ako nastane nered, kadar se začne klanje, deset tisoč jih tvori prednjo stražo okoli mesta Lu, ostali pa čuvajo vasi po deželi. Kakor vidite, je ljudstva zelo veliko.«

»Zelo molčeči so,« je dejal Tomič, in v resnici je bila tolika tišina pri toliki množici zbranih mož neverjetna.

»Oni, nad katerimi visi senca smrti, so popolnoma tihi,« je odgovoril Infadus.

»Ali bode mnogo usmrčenih?«

»Zelo mnogo.«

»Zdi se,« sem rekel ostalim, »da bomo prisostvovali nekaki gladijatorski igri, ki jo uprizore ne glede na žrtve.«

Sergij se je stresel, in kapitan je rekel, kako zelo želi, da bi mogli priti od tod.

»Povej mi,« sem vprašal Infadusa »ali smo v nevarnosti?«

»Ne vem, gospodje, ne verujem; vendar glejte, da se vam ne bo videlo, da se bojite. Ako preživite noč, pojde vse dobro. Vojaki že godrnjajo proti kralju.«

Med tem smo korakali proti središču odprtega prostora, kjer je bilo na sredi nekaj stolov. Ko smo bili skoraj na sredi, smo opazili drugo družbo, ki je prihajala iz kraljeve koč.

»Kralj Tvala je in njegov sin Skraga in stara Gagul, in glej, z njimi so tudi oni, ki ubijajo,« in pokazal je na malo gručo kakih dvanajst orjaških in divjih mož, ki so nosili v rokah kopja.

Kralj se je vsedel na srednji stol, Gagul je sedla njemu pred noge, ostali pa so stali zadaj.

»Pozdrav, beli gospodje,« je zaklical, ko smo prišli. »Sedite in ne tratite dragocenega časa; noč je kratka za delo, ki se mora izvršiti. Ob srečni uri prihajate in videli bodete sijajne igre. Ozrite se okoli, beli gospodje, ozrite se okoli in okoli,« in obračal je svoje zlobno edino oko od polka do polka. »Ali vam morejo podati zvezde tak pogled, kakor je ta? Poglejte, kako se tresejo v svoji zlobnosti vsi oni, ki imajo zlodija v svojih srcih in se boje sodbe nebes.«

»Začnite! Začnite!« je klicala Gagul s svojim tenkim glasom. »Hijene so lačne, lajajo po živežu. Začnite! Začnite!«

Nato je zavladata za nekaj trenutkov popolna tišina, in groza je navdajala vse vzpričo tega, kar je imelo priti.

Kralj je dvignil svojo sulico in naenkrat se je dvignilo dvajset tisoč nog, kakor da bi spadale enemu sanjemu bitju, in zopet postavile z močnim udarcem na zemljo. To se je trikrat ponavljalo, tako da se je zemlja tresla. Nato je začel na oddaljenem prostoru nek samotni glas prepevati otožno pesem, katere zbor se je glasil nekako tako-le:

»Kaj je usoda od ženske rojenih ljudi?«

In iz vsakega grla te ogromne množice se je začul gromeč odgovor:

»Smrt!«

Polagoma je prevzela petje kompanija za kompanijo, nazadnje pa je pela cela oborožena množica in nisem mogel več zasledovati besedi, razen v toliko, kolikor so se menjavale različne stopnje človeških strasti, strahu in veselja. Sedaj se je zdelo, da poje ljubavno pesem, sedaj veličastno vzpodbujajočo bojno pesem in na koncu vsega žalostinko, ki se je naenkrat končala v srce pretresujoče vzdihovanje in ječanje, ki je odmevalo od vseh strani in se valilo dalje. Zopet je zavladata smrtina tišina in zopet jo je prekinil kralj, ki je dvignil svojo roko. V trenutku se je začul udar nog in od zunaj so prihajale čudne in strašne postave proti nam. Ko so prišle bližje, smo opazili, da so ženske, večinoma stare in njihovi sivi lasje okrašeni z majhnimi ribjimi mehurji, so se valili zadaj po hrbtu

Eden izmed krvnikov je zasadil svojo sulico v nesrečnikovo srce, drugi pa mu je, da je bilo bolj gotovo, s svojim velikim batom razbil glavo.

nizdoli. Na njihovih obrazih so bile naslikane bledorumenne proge, na hrbtu so jim visele kačje kože in okolu pasu so rožljali obročki iz človeških kosti; v roki pa je vsaka imela majhno viličasto čarovniško palico. Vsega skupaj jih je bilo deset. Ko so dospeli pred nas, so se ustavile in ena izmed njih je pokazala proti sključeni postavi stare Gagul in zavpila:

»Mati! Stara mati! Tukaj smo!«

»Dobro! Dobro! Dobro! Ali so vaša ušesa odprta, čarovnice, ve, ki čujete besede, ki ne prihajajo z jezika?«

»Mati, odprte so!«

»Dobro! Dobro! Dobro! Ali so vaši čuti čuječi, čarodejke — ali morete vohati kri, ali morete očistiti deželo brezbožnikov, ki delajo hudo proti kralju in proti svojim bližnjim? Ali ste pripravljene izvršiti pravico nebes, ve, ki sem vas učila, ve, ki ste jedle kruh moje modrosti in pile vodo moje umetnosti?«

»Mati, me moremo!«

»Potem pojdite! Ne obotavljajte se, jastrebi, pogledjte ubojnike,« in pokazala je na usodepolno gručo krvnikov; »nabrusite svoje sulice; beli možje iz daljnih krajev so željni gledati. Pojdite!«

Z divjim krikom se družba čarovnic razprši na vse strani, in suhe kosti okoli njihovih pasov klopotaajo, da je groza. Nismo mogli opazovati vseh, radi tega smo uprli svoje oči v ono, ki nam je bila najbližja. Ko se je na nekoliko korakov približala vojakom, se je ustavila in začela plesati; divje se je vrtela okrog s skoro neverjetno hitrostjo, med tem pa je klicala: »Voham ga, zlodejca! Blizu se nahaja oni, ki je zastupil svojo mater! Vidim misli onega, ki je mislil slabo o kralju!«

Hitreje in hitreje je plesala, dokler ni bila tako blazno razburjena, da so iz njenih škripajočih čeljusti letele pene na vse strani, njene oči so se izbulile in mišice so ji vidno utripale. Naenkrat se je ustavila in obstala kakor okamenela, kakor lovski pes, kadar voha divjačino; nato pa se je začela z iztegnjeno čarovniško palico plaziti proti vojakom pred seboj. Zdelo se nam je, da jih je njihov mir zapustil in jih je stresala groza, ko se jim je čaravnica približevala. Kar se tiče nas, smo sledili njenim gibanjem s silno napetostjo. Kmalu se je priplazila do njih. Ustavila se je in kazala, in nato zopet plazila za en korak dalje.

Naenkrat je prišel konec. Z glasnim krikom je skočila med nje in se s svojo čarovniško palico dotaknila nekega viličnega vojaka. V trenutku sta dva izmed njegovih tovarišev, ki sta stala tik poleg njega, zagrabila nesrečnega vsak za eno roko in se bližala z njim kralju.

Ni se ustavljal, videli smo pa, da je komaj vlekel za seboj svoje ude, kakor bi ga bila kap zadela, in njegovi prsti, ki so izpustili kopje, so bili kakor otrpli.

Ko je prišel bližje, sta stopila izmed lopovskih krvnikov dva proti njemu. Obrnila sta se proti kralju, kakor da bi čakala njegovega povelja.

»Ubijte ga!« je rekel kralj.

»Ubijte ga!« je rekla stara Gagul.

»Ubijte ga!« je rekel Skraga z votlim hihitanjem.

Še predno so bile izrečene te besede, je bilo dejanje izvršeno. Eden izmed krvnikov je zasadil svojo sulico v nesrečnikovo srce, drugi pa mu je, da je bilo bolj gotovo, s svojim velikim batom razbil glavo.

»Eden!« je štel kralj Tvala, in truplo so vlekli nekoliko korakov v stran ter ga vrgli po tleh.

Komaj je bilo to dovršeno, že so pripeljali drugega nesrečnika kakor vojak v mesnico. To pot smo po njegovem plašču iz leopardove kože spoznali, da je bil višji. Zopet so bile izgovorjene strašne besede in žrtva je padla mrtva na zemljo.

»Dva!« je štel kralj.

In tako se je nadaljevala smrtna igra, dokler ni ležalo kakih sto trupel

v vrstah za nami. Slišal sem o gladijatorskih igrah Cezarjev in španskih bikoborbah, vendar dvomim, da so bile pol tako strašne kakor ta kukuanski lov na čarodejce. Gladijatorske igre in španske bikoborbe so se vršile v ljudsko zabavo, o tem pa tukaj gotovo ni moglo biti govora.

Enkrat smo se vzdignili in skušali ugovarjati, vendar nas je Tvala resno zavrnil.

»Pustite postavi njen tek, beli možje. Ti psi so čarovniki in zlodejci; prav je, ako morajo umreti,« je bil edini odgovor, ki nam ga je dal.

Naprej dej!

Po mnogih župnijah se dobe fantje, včasih celo možje, ki ob nedeljah in praznikih mašo zapijejo, kakor bi hoteli očito pokazati, da nimajo več vere. To javno zaničevanje Najsvetejšega je žalostni dokaz, kam more človek priti, ki se na napačno pot poda.

Taki ljudje, ki so raje pili, kakor molili, so živeli tudi v minulih časih. Zgodovina nam pripoveduje, kako je stari vojvoda Karol Viljem v Braunšvajgu take grešnike izpreobrnil.

Možje nekaterih vasi so se namreč navadili vsako nedeljo med službo božjo mesto v cerkev, le v gostilno iti. Navadno so se žganja prav pošteno nalezli in potem razgrajali. Opomini duhovnikov niso nič zalegli. Nazadnje so sporočili rogoviljenje pijancev deželni vladi. Vojvoda je precej ukazal, da mo-

rajo vsi podaniki nedeljo posvečevati. Kdor ne uboga, bo ostro kaznovan. — Pomagalo je precej skoro povsod.

Le v eni sami vasi so ostali žganjarji trdovratni. »Mi si ne damo veselja kratiti.« Prihodnjo nedeljo, ko so zvonovi v cerkev vabili, so šli nalašč mimo župnišča in cerkve naravnost v gostilno. Tam so vedno hujše razgrajali in krepko pili. Tudi vojvoda je zvedel za te razgrajače in sklenil precej red napraviti.

Neko nedeljo je oblekel po vrhu svoje vojaške obleke dolgo kmečko suktno in se peljal kakor navadni kmečki možiček v ono vas. Pred začetkom službe božje je stopil v ono gostilno, kjer je dolga miza čakala navadne pivce. Vsedel se je na gornji konec. Komaj so se zvonovi oglasili, priropota noter druhal pijancev.

Širokopleči kmet, ki je imel vsled obilo končanega žganja lica rdeča kakor kuhan rak, je bil načelnik — prezident — te lepe družbe. Ta prezident je grdo pogledal vsiljivca, ki se je vsedel na njegovo mesto in naročil pravo posodo. Gostilničar je prinesel na mizo posodo kakor čeber in jo postavil pred prezidenta, ki je prijel z obema rokama in dobro potegnil. Vojvodu je bil ta kmet na desni strani. Zaničljivo pogleda prezident vojvodo, dá posodo z besedami: »Naprej dej!« Čeber je šel okoli in prišel nazadnje do soseda na levi strani. Tudi ta je pogledal vojvodo kakor bi hotel reči: »Ti že ne boš od naš ničesar dobil« in dal pijačo sosedu: »Na, naj pa nazaj gre.« Prišla je pijača do prezidenta, ki jo je dal sosedu na desni: »Naj le gre zopet okoli.«

Takrat pa skoči vojvoda po konci, odpre sukno, pokaže vojvodsko obleko in zvezdo na prsih. Žganjarski bratci so mislili, da je udarila strela in jih zna sam rogati kmalu pobrati. Vojvoda jim je pa v grozni besedi razložil njih brezbožno obnašanje in zapretil z najhujšimi kaznimi, če se precej ne poboljšajo. Potem pa udari z vso močjo gospoda prezidenta po obrazu in ušesih, da so kar zobje zašklepetali in pravi: »Naprej dej!« Ta je precej ubogal in udaril svojega soseda. Sosed se je pa pomišljal. Vojvoda potegne svoj meč in zavpije: »Le hitro naprej! Kdor precej ne odda, bo z mečem dobil.« — Pivci so postali vsi čudno goreči. Z veliko vnmemo so delili zaušnice. Pok, pok, šlo je okoli cele mize. Ko je dobil zadnjo soseda na vojvodovi levici, ga ta zopet oplazi: »Na, naj pa nazaj gre.« Ko je prezident zadnjo dobil, ga vseka vojvoda drugič z besedami: »Naj le gre zopet okoli.«

Ko so to krepko vajo šestkrat ponovili, je vojvoda vstal, jih še enkrat posvaril, naj bodo pametni zanaprej in odšel. Globoko ginjeni so ostali bratci pri dolgi mizi. Lica so sijala kakor lepa jutranja zarja, ušesa so se tako pretresla, da so se prav rada odprla božji besedi in pokorno sprejemala nauke svete vere. Od tistega dne so ti junaki izmed vseh podanikov najbolj pridno obiskovali službo božjo. Gotovo so se bali, da bi se še enkrat ponovila ona spokorna vaja.

Škoda, škoda, da naši bratci pri pijači ne dosežejo iste sreče!

RAZGLLED PO DOMOVINI

Pozor, prijatelji »Domoljuba«! Od več strani nam prihajajo vprašanja, če se je še mogoče naročiti na »Domoljub« za 1 krono do konca letošnjega leta. Odgovarjamo, da še vedno sprejemo naročila in vsakemu novemu naročniku tudi pošljemo vse številke od 4. julija naprej (z jubilejno vred). Prihodnji teden bomo pa poslali vse te številke tudi vsem tistim, ki so se zadnja dva meseca po dopisnici prijavili kot novi naročniki, a niso nič denarja poslali. Takim smo takrat poslali samo jubilejno številko in zraven položnico, da pošljejo 1 krono. Ker se pa niso poslužili položnice, seveda tudi nadaljnih številk nismo pošiljali. Ker imamo pa še precej številke »Domoljuba« na razpolago, pa takim pošljemo sedaj vendar-le vse številke od julija naprej; priložili bomo še enkrat položnico in trdno pričakujemo, da se bodo vsi taki, ki so že pol koraka storili, vendar-le odločili in se pridružili veliki

»Domoljubovi« armadi! Kdor bi se pa vendar-le sam ne hotel naročiti, naj številke in položnico naprej dá komu drugemu; vračati ni treba.

Cesarjev rojstni dan se je povsod po slovenskih deželah jako slovesno obhajal, znamenje, kako udano je slovensko ljudstvo svojemu vladarju. Prejeli smo toliko dopisov iz raznih krajev, da nam prostor ne dopušča jih probčiti. Tako iz St. Ruperta, Goč Višnje gore, Št. Vida itd. Bog nam olurani našega cesarja!

Duhovske izpremembe v ljubljanski škofiji. Za spiritala pri uršulinakah v Ljubljani je imenovan ondotni katehet Valentin Zupančič. — Iv. Tomazič, kaplan v Trnovem pri Il. Bistrici, pride za kateheta k uršulinkam v Ljubljano. — Prestavljen je Iv. Dolenc iz Senožeč v Trnovo pri Il. Bistrici. — Franc Vidmar, semeniški duhovnik, pride v Senožeče. — Iv. Rihar, kaplan v Vipavi, je imenovan za prefekta v zavodu sv. Stanislava. —

Franc Novak je premeščen iz Koprivnika na Kočevskem za kaplana v Hinje.

Deželni odbornik dr. Pegan se je sredi minulega tedna pripeljal s počitnic, kjer se je ponesrečil, na svoj dom in ga zdravi gospod primarij dr. Derganc. Gospod zdravnik je po natančni preiskavi dognal, da so poškodbe hujše, kot se je mislilo izprva in da bo trajalo zdravljenje precej dolgo časa.

Duhovske izpremembe na Goriškem. G. Ivan Stolfa, župni upravitelj v Soči gre za farnega vikarja na Trnovo pri Kobaridu; na njega mesto pride gospod Franc Močnik, dose-daj kaplan v Bovcu. G. novomašnik Alojzij Filipič pride za kaplana v Bovec. — Kurat v Nabrežini je postal č. g. Ivan Franke, doslej v Štjaku; na njegovo mesto pride kaplan v Kanalu č. gospod Jos. Vodopivec. Za kaplana v Kanal je namesčen novomašnik č. g. Evg. Bregant, dočim je č. g. Iv. Bregant kot novomašnik

imenovan za kaplana v Fari. V Gorenje polje je prišel za vikarja č. g. Andrej Štrekelj s Pečin, to duhovniško po ba sooskrboval č. g. Krištof Tomšič, vikar na Ponikvah. Dr. Anton Požar je zopet nastopil svojo duhovsko službo, in sicer v Koprivi na Krasu.

Še nekaj prireditvev. Prav v zadnjem trenutku smo prejeli še nekaj naznanilo o društvenih prireditvah, toda že tako pozno, da jih moremo samo čisto na kratko označiti. Te so: 1. V Logu pri Vipavi se vrši dne 1. septembra velika evharistična slavnost. Ob 10. uri sveta maša, pridiga, procesija; ob dveh popoldne pete litanije, ob pol 3. uri slavnostno zborovanje (dr. Krek, dr. Breclj, dr. Žitnik). Udeležbe se: Marijine družbe, izobraževalna društva, Orli, župani itd. Umestno je, če udeleženci mrzla jedila prineso že s seboj. — 2. K. s. izobr. društvo Podbrdo priredi dne 22. septembra veliko veselico. — 3. K. s. izobr. društvo pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko priredi dne 8. septembra igro: »Svoje glavna Minka« in »Frakeljnov Boštjan«. — 4. V Križah pri Trziču priredi »Jugoslovanska Strokovna Zveza« dne 1. septembra veselico. 5. Šišensko prosvetno društvo priredi dne 1. septembra veliko vrtno veselico v gostilni pri Zajcu. — 6. K. s. izobr. društvo za Guštajn in Tolsti vrh priredi dne 1. septembra po blagoslovu pri Petraču veselico. — Kakor rečeno, smo tudi to okrajšano poročilo le z veliko težavo spravili v list, ker smo prijave prejeli šele v torek. Zato vljudno zopet prosimo: pošljite tako, da bo vse v ponedeljek v uredniških rokah, sicer v bodoče prijave tudi tako okrajšane ne bodo mogle biti sprejete v list!

Nove pokojnine cestarjev in oboja pri vodnih zgradbah vstopijo v kratkem v veljavo. Novi predpisi so podobni pokojninskim predpisom državnih slug. Najvišja pokojnina znaša 80 odstotkov skupne plače. Nove pokojnine so približno dvakrat do trikrat višje, kakor dosedanje miloščine. Izboljšali so tudi preskrbnine vdovam in dobe tudi sirote, ki jim umre oče, preskrbnino. Za preureditev pokojnin cestarjem so se zelo zavzemali naši poslanci. Kakor kaže uspeh, se niso trudili zaman.

Smrtonosen padec. Dne 22. t. m., ponoči ob 1. uri je Ivan Pretnar, zasebnik v Radovljici, po domače »Šivčev Johan«, tako nesrečno padel raz hodnik domače hiše štiri metre visoko na kameniti tlak dvorišča, da je z razbito glavo takoj mrtev na mestu obležal.

Grad Golnik pri Goričah je kupil od Josipa Turka Janez Ogrin, veleposestnik v St. Ilju pri Velenju, za 122.000 kron. Ta Ogrin je kupil tudi Lenčetovo posestvo na Laverci za 130.000 K.

Še važno za živinorejce. Štajerska namestnija razglasa, da dobe letos oni živinorejci, katerim se pobijejo prašiči radi kužnih bolezni, odškodnino. Odškodnina bo znašala za 1 kg 1 K 57 v.

Morilko širih malih otrok Nežo Burja z Bleda, ki je par dni po pogrebu nedolžnih žrtev, sama prišla nazaj v svojo hišo, so odvedli k okrajnemu sodišču v Radovljico. Preiskali bodo njeno umsko stanje.

Velik požar je uničil na Rakovcu pri Metliki petim gospodarjem hiše, gospodarska poslopja z vsem, kar so imeli spravljene. Ogenj je baje nastal po otrocih. Ljudje so bili deloma po delu, deloma v semnju v Metliki. Pomoč je nujno potrebna. — V petek, dne 16. t. m. ponoči ob 11. uri je pričel goret kozolec posestnika Franca Zabnikarja iz Radomelj, kateri je bil poln raznega žita. Škode je čez 1000 K. Zažgala je zlobna roka.

Smrtonosen padec. V Škocjanu pri Mokronogu je dne 17. avgusta popoldne padla z drveša župnikova kuharica Ana Leskovec iz Cerknice kakih 5 metrov globoko in obležala na mestu mrtva. To je v tej župniji tekom enega leta že deseti slučaj smrti vsled izrednih nesreč.

Zaradi poskušene ga zažiga so aretirali in v novomeške zapore odvedli Franceta Razpotnika, doma iz Spodnje Hrušice pri Ljubljani, ki je hotel zažgati šmihelsko vas.

Prijet cerkven ropar. Cerkovnik Ferdinand Bračko pri Sv. Lovrencu n. Mariborom je zasačil dne 21. avgusta opoldne cerkvenega roparja ravno v trenutku, ko je v župnijski cerkvi ropal iz nabiralnika pri Marijinem oltarju. Pet prihitelih mož je roparja ustavilo in izročilo orožnikom.

Obolel je v St. Rupertu preč. g. župnik in svetnik Mervec. Priporočamo ga v molitev, da bi ljubi Bog mu kmalu vrnil trdno zdravje.

Še požari na Štajerskem. V Slovenski Bistrici so zgorela vsa poslopja posestnika Skerbiša. — Pri posestniku Brežniku v Sp. Rudečem bregu pri Mariboru je pogorela hiša s stranskim poslopjem. — Pri posestniku vulgo Novaku na Gorici je ogenj uničil celo gospodarsko poslopje. Škoda znaša čez 2000 K. Zavarovalnina znaša samo 1 tisoč 200 K. — V Presečnem pri Kozjem je zgorela posestniku Mihaelu Jazbinšku hiša ter hlev. Ogenj je uničil tudi vse orodje in ves živjež. Živino so le z veliko težavo rešili. Škoda znaša okrog 1800 K, zavarovan pa je bil Jazbinšek samo za 300 K. Zažgal je desetletni Jazbinškov gluhonemi sin.

S koso je težko ranila. Kmet Franc Ojsteršek v Zepini blizu Celja je poslal svojo 13letno hčer Ano na travnik kositi. Ana je vzela seboj tudi devetletno Nežo Pangerl. Ko je začela kositi, je pozabila, da za njo stoji otrok. Zagnala je Nežo z močjo koso v levo nogo in ji jo do kosti prerežala.

Umrl je v Činčavasi na Koroškem po dolgi bolezni Janez Šumah, vzoren katoličan, navdušen in požrtvovalen pospeševatelj naše stvări. Bil je 9 let župan, več let odbornik Katoliškega političnega društva, podpredsednik in soustanovitelj »Gospodarske zadruga« in »Posojilnice«, katero je vodil celih

15 let. Koroški Slovenci izgube z njim vrlega sodelavca. N. v m. p.!

Požar. V Dravljah v Rožni dolini je nedo zanel ogenj pri Antonu Kaničiču. Škode je 7000 K, zavarovan pa je posestnik za 4000 K.

Brus ga je ubil. V Himmeibergu na Koroškem je Martina Hribarja iz Gorij pri Bledu, 25 let starega kovača, pri brušenju sekir ubil do smrti brus, kateri se je razletel. Bil je jako priden in pošten fant.

Strela v tiskarni. Dne 21. t. m. okoli pol 10. ure zvečer je udarila strela v električne žice v »Narodni Tiskarni« v Gorici in jih pokvarila tako, da so se električni motorji ustavili in svetilke ugasnile.

Nesrečna smrt Radeckijevega veterana. 15. avgusta je 86letni Stefan Markič padel blizu Anhovega v potok in se ubil. Pokopali so ga vojaškimi častmi.

Bik ga je umoril. Janez Pirh, 86 let star, iz Grahovega pri Tolminu, je gnal v Bočičih pri Bledu živino na pašo, med drugimi tudi domačega bika. Tu ga je napadel bik in z rogmi po celom životu tako obdelaval, da je revež na mestu izdihnil.

Žrtev žganja. V Podragi pri Vipavi so pili fantje žganje, med njimi Fr. Trcšt. Domov so prinesli pijanega. Skoro dva dneva je ležal v nezavesti. Udarec, ki ga je dobil domov grede, je bil usodepoln. Mladenič, star komaj 20 let, močan in krepak, je umrl na posledicah alkohola.

Nove topove so poskusili na Dunaju. In sicer so poskusili nove 305 cm kalibrske poljske havbice. Kroglice tehtajo 350 kg, visoke so čez 1 m ter vsebujejo 40 kg ekrazita. S temi topovi so streljali na daljavo 7000 m, kroglica je dosegla višino 4000 m. Učinek strela je grezen. Kot tarča je služila žinpol na debela železno-betonska plošča, katero je kroglica raznesla na drobne kosce. Vojna uprava je z vspehi teh topov popolnoma zadovoljna ter hoče baje naročiti več baterij teh havbic.

Novice iz Amerike. V Kitzvillu (Minnesota) je izvoljen za župana Slovenec Anton Rus. — Poročila sta se v Jolietu Janez Planinc in Antonija Papež, v Forest Cityju, Pa., Anton Okorn in Iv. Anžlovar ter Ignacij Gros in Angela Jurjovec, v Etna, P., Franc Arko iz Sodrache z Nežiko Grm iz Črnomlja. — Umrla je v Elyju, Minnesota, Marija Grebenc, roj. Kral iz Mlak pri Gradcu v starosti 31 let. Zapušča več otrok, od katerih je najstarejši 11 let, najmlajši pa 14 mesecev star.

Premije za pogozdovanje goličav. Vsled sklepa XIX. občnega zbora z dne 7. julija 1896 kranjsko-primorskega gozdarskega društva v Ljubljani razpisujejo se premije po 20 K ali po 40 K za uspešno pogozdovanje goličav kmečkega posestva pod sledečimi pogoji: 1. Pogozdovanje mora biti leta 1911 ali 1912 izvršeno ter mora pogozditev obsežati najmanj 0,56 ha = 1 oral. 2. Vrsto lesa in sadik izbere si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti

sadike za krajevne razmere ugodne; nikakor pa ne sme daljava med sadikami več kot 150 m obsezati. Posestniki, kateri hočejo za premije prositi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija 1913 pri kranjsko-primorskem gozdarskem društvu v Ljubljani vložiti, ter v istih navesti politični okraj, davčno občino, številke parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča. Pogozdovanje prosilcev pregledovalo in presodilo se bo v jeseni l. 1913, morda nastali pomanjkljaji pri pogozditvi se lahko spomladi rečenega leta popravijo. Premije priznava in presoja predsedništvo omenjenega društva, ter bo isto dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalne diplome razdeljevalo.

Kmetijska šola na Grmu prične z mesecem novembrom novo šolsko leto 1912/13. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca. Priporočamo to šolo predvsem sinovom iz živinorejskih in poljedelskih okrajev in sploh mladeničem, ki morejo le pozimi od doma. Mladeniči, ki so kaj bolj šolani, se morejo sprejeti v II. tečaj zimске šole, tako, da ostanejo le 5 mesecev na šoli. Letna šola traja od novembra do konca oktobra in je namenjena pred vsem sinovom iz vinorodnih krajev naše dežele. Za sinove kranjskih posestnikov je razpisano 36 prostih mest. Plačujoči učenci pa plačajo za hrano in stanovanje po 30 K na mesec. Prošnje za sprejem v šolo je vložiti zadnji čas do 15. septembra t. l. na ravnateljstvo kranjske kmetijske šole na Grmu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila.

Dobrova, dne 25. avgusta 1912. Dne 26. maja t. l. se je skrivaj od doma odstranila slaboumna Helena Vampelj iz Dobrove h. št. 38. Sestra Neža je obhoda med tem vso bližnjo in daljno okolico ter povsod povpraševala po njej, a jo ni nikjer izsledila. Ker reve še do danes ni bilo od nikoder, prosi se javno, če kdo ve zanjo, naj to javi tukajšnjemu županstvu, oziroma naj jo dovede le sem, ali pa pride nje sestra Neža osebno po njo.

Št. Vid pri Vipavi. Odbor tukajšnjega slovenskega izobraževalnega društva je sklenil prirediti skupno društveno romanje na Brezje in Bled in sicer dne 3. septembra t. l. Vabljeni so poleg članov društva tudi drugi, ki se romanja lahko udeležijo. Čas odhoda in drugo se natančneje izve pri društvenemu tajniku Bratovžu.

Slovensko osrednje čebelarstvo društvo v Ljubljani razdeli med člane sredi septembra 130 stotov neobdačenega sladkorja za čebelno pitanje. V Ljubljano dostavljen sladkor bo stal stot nekako 60 K 50 h. Natančnejša doočila priobči prve dni septembra »Slovenski Čebelar«.

Katalogi slovenskih knjig. Katoliška Bukvarna v Ljubljani je izdala ravnokar sledeče nove kataloge, katere določila na zahtevo vsakomur brezplačno poštnine prosto. 1. Katalog slovenskih knjig, spopolnjen tudi z naj-

novejšimi deli. 2. Katalog glasbenih del, ki obsega cerkveno in sveto glasbo. 3. Katalog molitvenikov in drugih knjig nabožne vsebine. 4. Cenovnik šolskih tiskovin, učil in knjig s prirastkom teh predmetov v zadnjem letu. — Kdor se želi seznaniti s slovenskim slovstvom, oziroma si želi nabaviti potrebne knjige, naj zahteva označene cennike, ki so brezplačno in poštine prosto na razpolago.

Slovstvena novost. Šmarnice za leto 1913 se že stavijo v naši tiskarni novomeški. Na svetlo jih je dal kanonik Žlogar. Na to okolnost opozarjamo za ta slučaj, če bi katera druga tiskarna isto nameravala.

Svetovni jezik Ido t. j. popravljeni Esperanto se zmagoslovno širi med naprednimi narodi. Danes izhaja že 18. časopisov v Idu. Ido, ki ga zovejo tudi »evropejščina«, je zelo lahek, da se ga vsak v najkrajšem času nauči po »Učni knjigi«, ki jo je spisal in založil nadučitelj Jakob Kovačič, p. št. Vid pod Juno, Koroško. Knjiga obsega popolno slovnico, več beril in dvojni besedar. Stane 1 K. (2638)

+ **Zopet so se blamirali.** Kranjskim liberalcem tudi posredovalni uradi niso všeč. Pred par dnevi je »Narod« napisal, da so to čisto ponesrečene naprave, da so naši kmetje preneumni, da bi znali soditi, kaj je prav in kaj ni, da bodo posredovalni uradi zlorabili sodnijsko oblast in prisego in napravljali same zmešnjave. Za dokaz je navedel posredovalni urad v Begunjah, češ, da člani posredovalnega urada niso bili niti voljeni, da sami niso vedeli za to čast in da ni bil izid volitev razglašen. Posredovalni urad v Begunjah je rešil čisto postavno neko častno zadevo med ondoim župnikom in dvema fantoma, katera je »Slovenski Narod« navajal kot priči nekega nenravnega dejanja. Vse se je izkazalo kot zlobno obrekovanje in fanta sta podala primerno izjavo. Zato se je »Narod« vrgel na posredovalni urad. Napisal je, da se je nekaj klerikalcev vkup zlobnalo; ki so fantoma pretili, da bodeta zaprta, da so fanta zaprseglji pred križem in dvema svečama, in poziva državno pravdnštvo, da mora zaradi teh nepostavnosti ves posredovalni urad takoj zapreti. Včerajšnji »Narod« je pa na uvodnem mestu moral prinesiti sledeči popravek: 1. Ni res, da člani posredovalnega urada najbrže niso bili voljeni po § 2. omenjenega zakona, ampak res je, da so bili postavno izvoljeni. 2. Ni res, da sami niso vedeli za to čast, ampak res je, da so jo radovoljno prevzeli. 3. Ni res, da je bilo v največji naglici zlobnanih skupaj nekaj klerikalcev, ampak res je, da je posredovalni urad naznanil že 1. julija 1912 na dež. odbor in c. kr. okrajno glavarstvo, da začne poslovanje dne 1. avgusta 1912, dotična poravnava pa se je vršila 8. in 10. avgusta 1912. 4. Ni res, da izid volitev ni bil postavno razglašen, ampak res je, da je bil isti razglašen dne 2. februarja 1912 pred cerkvijo

javno, skozi 14 dni na občinsko desko nabit ter 11. februarja 1912 pod št. 149 naznanjen deželnemu odboru in c. kr. okrajnemu glavarstvu. 5. Ni res, da se je delalo z groznjami, ampak res je, da se je fantu samo pojasnil namén posredovalnih uradov. 6. Ni res, da se je grozilo: »fant, zaprt boš toliko in toliko časa, če se lepo pred nami z g. župnikom ne poravnaš, ampak res je, da se ga je pozvalo, naj odkritosrčno pove, kar je videl. 7. Ni res, da je stal fant pred razpelom, ampak res je, da je stalo razpelo nad fantom na svojem navadnem mestu na omari. 8. Ni res, da je stal fant v »svitu sveče«, ampak res je, da so stale sveče neprižgane na omari, kot navadno. 9. Ni res, da dečko ni mogel drugega trditi, kot, da je bil župnik pod kozolcem, ampak res je, da je izjavil, da nikogar ni videl pod kozolcem. 10. Ni res, da je posredovalni urad zaprsegl obtoženca, ampak res je, da fant ni bil pri posredovalnem uradu zaprsežen. 11. Ni res, da je obljubil posredovalni urad nositi 30 K stroškov, ampak res je, da urad ni nikakršne svote obljubil. Posredovalni urad v Begunjah na Gorenjskem, dne 22. avgusta 1912. Ferdo Lavrinec, zapisnikar. Janez Trunk načelnik. Luka Lepper, zaupnik. Josef Resman, zaupnik. — »Narod« pravi, da je ta popravek »od muh« in kliče po oblasti, naj begunjske može v kriminalni spravi: Seveda ne bo to nič pomagalo. Posredovalni uradi bodo poslovali dalje, begunjskega župnika liberalci ne bodo stran spravili, kakor bi radi, in rablja ne bo, da bi begunjske klerikalce obesili.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Iz št. Vida. Pretečeno sredo smo spremili k večnemu počitku blago krščansko ženo Marijo Strukelj, ki je umrla v deželni bolnici. Pokojnica je bila pred več leti tudi dobra pevka na domačem koru. Zapuščica moža in 7 nepreskrbljenih otročičev, od katerih je najmlajši star tri tedne.

g Koprivnik v Bohinju. Dne 20. t. m. se je mudila tukaj zdravstvena komisija, obstoječa iz dvornega svetnika dr. Zupanca, cesarskega svetnika dr. Kleina, zdravnika na Štajerskem in dr. Bleiweis pl. Trsteniškega, zdravnika iz Ljubljane. Prišli so čez Mrzli studeneč, Goreljek na Gorjaše in Koprivnik. Ogleдали so si kraje, da bi na primernem solnčnem prostoru v zavetju sezidali veliko zdravilišče za bolnike, ki imajo vnetje in gnojitev kosti. Za zdravljenje teh pa se rabijo solnčni žarki v visokih planinskih krajih. Najbolj jim je všeč solnčna, v zavetju ležeca planina Spodnji Goreljek. Zato se bo naredila najprej vremenska opazovalnica blizu župnišča, da se bodo šteli solnčni, deževni in megleni dnevi, dnevna vročina itd. Če bi se to res izvršilo, bi bilo velikega pomena za župnijo. — Na n a b o r u v Radovljici sta bila dva lanta korenjaka potrjena. — Zadnje dni je vladalo deževno vreme. — L e t i n a kaže zelo dobro. Zlasti sena je v obilici.

g Cerklje pri Kranju. Na sv. Roka dan je bil tu prvičkrat na novem lepo urejenem sejmišču živinskih semenj. Bilo je veliko lepe goveje živine in 80 ovac — le škoda, da je manjkalo tujih kupcev. Gospodarski odsek vasi Cerklje, ki je preje imel sejme v oskrbi, je vedno tožil, da so stroški večji kot dohodki. Zato je morala občina sejme prevzeti, in glejte čudež: pri prvem sejmu je imela občina čistega dobička po vseh odbitih stroških 32 K 51 vin. Kdor zna pa zna! — Ta dan je bil tudi v Kranju nabor za mladeniče iz naše občine. Potrjenih je bilo iz cerkljanske občine 20 krepkih fantov. V čast jim bodi rečeno, da so se dosti dostojno obnašali, razum enega, ki so ga morali postiti do drugega dne. — Hranilnica in posojilnica je imela do avgusta prometa že nad 700.000 kron. Zadržna zveza je izvršila zadnjič revizijo in našla vse delovanje v prav lepem redu. Podpirajte s popolnim zaupanjem ta krepki zavod.

Dolenjske novice

d Popotnik iz Mirne doline. Na sv. Roka dan sem bil pa na božji poti pri sv. Roku pri šent Rupertu. Kako sem tja zašel, sam ne vem. Žal mi pa ni, da sem se zapisal med romarje. Že na Pijavcah, ko sem zajemal kofe, sem slišal, da s o v a m v Gabrijelih nič kaj prida perje ne raste. Učena starka, ki vali svoja jajca tam v Gabrijelih, je preveč krmežljava in domišljava, zato se je pa sokol ogiblje in iz sov ne bo nikoli sokolov. Sova je ponočni tič in mrtvaški tič, zato se je tudi ljudje boje in ne marajo zanjo. Pametni fantje raje gredo k o r l u. Tako je modro in prav govoril stár mož, ki je sedel zraven mene in se mu je videlo, da je še od stare poštene korenine krščanskih mož. Vstal je, jaz tudi, in plačala sva oba. Šel sem za njim in se mu pridružil. Pravil mi je, da gre vsako leto k sv. Roku na ta dan, ker je sv. Rok priprošnjik zoper kugo. »Saj sedaj ni tu kuge, sem rekel. — »Je, je! Kugo raznašajo ti preklicani liberalci po svojih umazanih listih.« Mož je postal hud. »Kaj bo

z našo mladino,« rekel je. »Takle liberalci in listi tako lažejo, pišejo, da je mene sram, ko sem že star. Kuga, kuga! Oblasti vse na paragraf denejo, tega pa ne vidijo in ne slišijo. Ko bi bil jaz za rihtarja, to bi jim dal popral Lejte, lumpje smejo vse početi, nedolžen pa trpi!« Molčal sem, ker sem videl, da ima starček prav.

d Radeče pri Zidanem mostu. V nedeljo, dne 18. t. m., so imeli sokoli ali kakor jim nekateri pravijo krokarji, javno telovadbo. Ne omenjali bi te prireditve, ako bi ne bili sokoli ob tej priliki pokazali svoje liberalne olike. Ko se je namreč ob pol devetih zvečer pripeljalo z vlakom šest Orlov, ki so bili v Kanderšah, so jih sokoli precej začeli zmerjati s čuki. Res veliko junastvo: štirideset sokolov proti šestim Orlom! Nekaj drugega pa je, kar si moramo zapomniti, da sta namreč tudi dva naša učitelja čutila potrebo, razkriti svoje veliko sokolsko srce, ki jih je prignalo celo od vojakov, kjer sta si vzela dopust, na sokolski pir. To so vzgojitelji krščanske dece, ki sodelujejo s Sokoli za »odcerkvenenje misli!

d Vače. Živinskega sejma ni bilo na sv. Roka dan. Nejevolja splošna. Naš občinski odbor, kjer imajo liberalci večino, je pa že tudi redkost, s kakršno se le Vače postavljajo. Kaj nam koristi liberalen župan? Kolikrat smo že rekli, da so liberalci velike ničle na celem svetu. S posredovanjem naših mož bodo naši poslanci uredili zadevo sejmišča. Stranka večine prigoljufanih glasov zna pač nedosežno sramotiti, kvariti mladino, mirne ljudi zavratno napadati itd., za koristno in pošteno delo so pa liberalci nezmožni.

d Škocijan pri Mokronogu. Velika nesreča se je prigodila pri nas 17. avgusta. Kuharica Ana Leskovar je padla z visoke leskove veje in bila na mestu mrtva. Rajna je bila z lepim življenjem v zgled in spodbudo celi fari. Dan pred smrtjo je še bila pri sv. obhajilu. Ko bi ne bila zmeraj pripravljena, umrla bi neprevidena, četudi nista bila oba domača duhovnika še eno minuto ne oddaljena od mesta nesreče. Opomin za nas. — Na Velikega šmarna dan je bilo zelo veliko ljudi iz naše fare na mladeniškem shodu v št. Jerneju. Med njimi okrog 50 fantov, Orlov pa 20, trinajst v uniformi. Shod je obudil našim društvom, Orlom in Marijinim družbam novih prijateljev. — Da se bomo razvijali, nabirajmo za dvorano.

d Semič. Bolezen, o kateri smo zadnjič poročali, je nekaj ponehala. V teku enega meseca je zahtevala 22 žrtev. — Sto in stokrat smo že slišali, da liberalce, naj se že potem imenujejo obrtniki, uradniki, sokoli, sove, krokarji, visokošolci, postopaci . . . sama hinavščina skupaj drži. Evo Vam jih prav frišnih dokazov iz Semiča! V slovesnem trenutku, ko je pred par tedni Vajdetov Sokol na semiškem trgu poleg podrtih mlajev pozdravil došle goste, je načelnik došlih Sokolov v svojem odgovoru naglas in s poudarkom zaklical, da je podla laž, da bi bili Sokoli proti veri in cerkvi. Njih edini namen da je, mladino telesno in duševno iz o b r a ž e v a t i. Pa se res razumejo na ta »kšeft, posebno eden izmed njih je uzor vzgojitelj. Sin poštenih staršev je bil z njim v družbi. Mati pride

po sina, in tedaj — poslušajte krščanski starši — jo našene ta »izobraževalca« na najpodlejši način. Med drugimi psovkamí pravi, da ji dá brco, če se takoj ne pobere. — Dva druga njegova učenca sta se med potjo med seboj menila, kako bi si po njegovem vzgledu pogнала kroglo v srce! Grozno! — Vsako nedeljo dosledno prirejajo sokoli na vse kraje izlete. Tam se pleše in pije pozno v noč in zapravlja denar in poštenje. Značilno je, da se pri tem njih vernim backom niti ne pusti časa, da bi zadostili cerkveni dolžnosti. Potem pa pravijo, da niso proti veri in cerkvi. Poštenim Orlom namigavate glede 6. in 7. zapovedi. Primite sebe za nos! — Dalje pravite, da po Vaši zaslugi ni slišati več o pretepih in pobojih. Ni res! Če je res kaj bolje, je to zasluga orožnikova, ki je vašega največjega pretepača z bajonetom prebodel. Sicer pa vi vrlo skrbite, da pri nas pretepači ne izumrjejo. Kdo je zavratno napadel in na tla pobil našega mežnarja? Kdo je z nožem napadel njegovega brata, in ko se mu je izmaknil, streljal za njim? Kdo je napadel Matija Lavrina? Kdo je telesno poškodoval kovačevega učenca? Kdo je hodil prosit za odpuščanje? Zopet primite se za nos! Jezite se, da Vam župan ni dovolil imeti veselice na živinskem trgu. Res škoda. Tje na »živinski plac« spadate.

Notranjske novice

m Kmetijsko društvo v Vipavi opozarja svoje člane, da prigrasijo do dne 30. septembra t. l. množino in vrsto umetnih gnojil, ki jih bodo rabili za jesensko gnojenje. Vsak član dobi potem toliko gnojil, kolikor jih bo naročil, ter jih bo moral odvzeti takoj po dospelju. Oberšem naj vsak naroči tudi galico in žveplo za prihodnje leto.

n Iz Idrije. Cesarjev rojstni dan, 18. avgusta, se je kakor običajno tudi letos pri nas slovesno praznoval. Na vseh javnih poslopih so bile razobešene zastave v proslavo cesarjevega rojstnega dne, na občinski hiši zopet ni bilo videti nobene. Ko bodo pa socialisti praznovali svoj 1. majnik, je gotovo ne bo manjkalo na občinskem stolpiču. Čudni patrijotje to! In ti možje hočejo, naj jim država gradi železnico v Idrijo. Klobuk dol pred takimi značaj! — Nabor za idrijski sodni okraj se je vršil dne 19. in 20. avgusta v Idriji. Prvi dan so potrdili k vojakom 42, drugi dan pa 26, skupaj torej 78 fantov. Od teh bo menda samih Idrijčanov kakih 28, med njimi štirje Orli. — V ponedeljek, dne 19. avgusta, ob 1. uri se je v idrijski občinski pisarni sešel konzorcij za železniško progo Idrija—Sv. Lucija k sestavi odbora. Za Idrijo so izvoljeni: župan Ivan Štravs, odbornika Leopold Troha in And. Primožič. V ta odbor odpošlje c. kr. rud. erar svojega zastopnika, c. kr. gozdni erar c. kr. gozdnega mojstra E. Fridricha in cestni odbor načelnika Fr. Didiča. Spodnjo Idrijo

bodeta zastopala: župan And. Svetličič in odbornik Fr. Božiček, Dole pa odbornika Štefan vitez Premerstein in Štef. Rejc. V torek, 27. avgusta, bo prva seja krajevnih odborov za nameravano progno Škofja Loka—Sv. Lucija pri županu Fr. Čadežu v Srednji vasi. Radovedni smo, ali bodo ta posvetovanja imela kaj uspeha? — Meseca oktobra t. l. stopi v veljavo postava, po kateri se ima izplačevati zaslužek rudarjem vsakih štirinajst dni. Te novice soc.-demokratski voditelji dosedaj še niso povedali idrijskim rudarjem! Zakaj molče, ne vemo.

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Slov. kat. izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju priredi ob priliki evharističnega kongresa pozdravni večer na čast slovenskim udeležencem. Ta večer naj dokaže, da bivajo na Dunaju tudi Slovenci, in sicer Slovenci, ki niso zatajili v velikem mestu svojega naroda in vere očetov. Za te svetinje, ki jih hrabro branijo pred sovražniki slovenskega naroda in katoliške Cerkve, naj dobé naši rojaki v tujini novega ognja in navdušenja. Spomin na rodno grudo jim bo stopil živeje pred oči v veliki družbi poštenih slovenskih src. Zato naj zbere pozdravni večer, ki ga priredi »Straža« v soboto, 14. septembra, ob 8. uri zvečer v V. okraju, Schloßgasse št. 5, vse dunajske Slovence, ki se zbirajo v slov. kat. izobraževalnem društvu »Straža«, in udeležence evharističnega kongresa.

Iz Šmarce. V nedeljo, dne 1. septembra 1912 priredi kat. slov. izobraževalno društvo v Šmarci v »Društvenem domu« ob 4. uri veselico v proslavo Antona Martina Slomška. Na sporedu je petje, govor, deklamacije in igra »Veseli godi«, ki je spisana za to priliko. Za smeh bosta skrbeli »Zavber France« in pa »Beraček«, ki se bosta predstavila občinstvu in zapela vsak nekaj pesmic. Prihitite v nedeljo v Šmarco, da proslavimo spomin našega prvoboritelja Antona Martina Slomška!

Kamniška Kmetška Zveza priredi na Mali Smaren, dne 8. septembra, na Homcu ob pol 3. uri popoldne velik kmečki tabor. Govorili bodo naši poslanci in zastopniki Kmetške Zveze. Vsi kmetovalci so uljudno vabljeni, da se v obilnem številu udeležijo tega znamenitega shoda.

Škofja Loka. Zivinorejci, pozor! V nedeljo, dne 8. septembra, ob 10. uri popoldne priredi »Zivinorejska zadruga« za občini Zmlice in Škofja Loka javno predavanje v »Društvenem domu« v Škofji Loki. Ker bo predavanje važno za današnje razmere, zato je želeli, da se ga udeležijo vsi, ki se zanimajo za povzdigo Zivinorejce.

Slov. kat. izobraževalno društvo v Cerkvjah na Gorenjskem vabi k predstavi, katero priredi v nedeljo, 1. septembra, v dvorani »Ljudskega doma«. Na sporedu je nekaj pevskih točk in igri »Čevljari« in »Křmar pri kitem rogu«.

V Retečah pri Škofji Loki priredi izobraževalno društvo vrtno veselico dne 1. septembra ob 3. popoldne na župnijskem vrtu z nastopnim vsposredom: 1. »Turki pred Dunajem«, zgodovinska igra v petih dejanjih. — 2. Komičen prizor. — 3. Srečolov. Za slučaj neugodnega vremena se preloži veselica z istim vsposredom ob istem času na 8. septembra. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kmečka knjižnica v Radečah bo priredila v nedeljo, dne 1. septembra, gledališko predstavo »Deseti brate«. Pri predstavi sodeluje cerkveni pevski zbor. K obilni udeležbi vabi odbor.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Črnuče. Slavnost otvoritve in blagoslovljenja »Društvenega doma« se je nepričako-

vano lepo obnesla. Toliko ljudi Črnuče še niso videli skupaj. Predpoldne obširna cerkev nalaščeno polna, popoldne pri telovadbi Orla in ljudski veselici na Gameljčanovem velikem vrtu niti mogli dobiti prostora. To je bilo veselo znamenje, pravo zmagovalje krščanske zavednosti in ljubljanski okolici. Naj napravijo socialni demokrati ali liberalci kaj takega med našim ljudstvom, če so kos! Ne morejo. — Z ognjivito, prepričevalno besedo sta v cerkvi g. L. Smolnikar in pred »Domom« g. poslanec P. ovše zbrane množice navduševala za ideale slovenskega ljudstva, ki jih je nesmrtni Slomšek tako kratko in jasno označil z besedami: Sveta katoliška vera in beseda materna! Dokler bo slovensko ljudstvo sledilo temu zvezdama vodnicama, bo srečno in nepremagljivo. — Dragi so nam bili gostje od vseh strani, a z največjim veseljem smo sprejeli naše »Orle«, ki so prihiteli na Črnuče iz Ljubljane, Most, Spodnje Šiške, Šmartna ob Savi, Št. Vida, Ježice, Šmartna pod Smarno goro, iz Št. Jakoba, Kamnika, Mengša, Domžal, vseh blizu 100, ki so s svojim nastopom in telovadbo pod vodstvom generala Jeločnika očarali množice. Vsem naš hvalježni »Na zdar!« Posebno hvalo smo dolžni slavni domžalski godbi in vrlo izurjenemu šentvidskemu pevskemu zboru, ki sta bistveno povzdignila vso slavnost v cerkvi in zunaj! Bog plačaj! — Deželni glavar, naš poslanec dr. Šusteršič je poslal iz daljnih Tirol sledečo brzojavko (ki je prišla predsedniku izobraževalnega društva, žal, prepozno v roke): »Iskreno čestitam današnjemu slavju. Prisrčne, prijateljske pozdrave vsem udeležencem, posebej še vrlim Orlom.« — Živio naš Šusteršič!

Oslinca. Na praznik Matere božje je pri nas priredila Kmetška Zveza za kočevski okraj shod, ki je kaj lepo uspel. Udeležba naroda z obeh bregov Kulpe in Čabranke, to je Slovencev in Hrvatov, je bila izredno lepa. Poslanec Jaklič, načelnik Kmetške Zveze, je govoril o delu S. L. S. v državnem in deželnem zboru ter o tužnih razmerah na Hrvaškem pod kruto vladjo komisarja Cuvaja, zlasti še o obsojdi Jukčica. Navzoči Hrvatje so veselo odobravalj za odkrito hvaležnostjo za Hrvatje izgovorjena izvajanja. Govor gospoda poslanca je bil sprejet z živahnim odobravanjem. Za njim je govoril tajnik Kmetške Zveze, kaplan Škulj. V krasnem, res iz srca došlem govoru je navdušil navzoče za kmetško stanovsko organizacijo. Krepka izvajanja je spremljeval živahno odobravanje. Po govoru je pristopilo do 50 mož Kmetški Zvezi. Nato je poslanec razložil, kako je izvršil naročila, ki se dčejo našega kraja. Uvideli smo, da je g. Jaklič zvesto vršil svojo nalogo kot naš poslanec, razložili smo mu novih potreb, zlasti glede cestne zveze Oslinca s Kočevjem. Konečno je predlagal predsednik shoda prof. g. Malner zaupnico S. L. S., kar je bilo soglasno sprejeto. Želimo še kaj tako lepih shodov!

Stari Kot. Prav gotovo ni bilo nobeno leto še tako čedno za naš Kot, kot je letošnje. Komaj se je nekoliko polegel šum veselja o obisku presvitlega g. knezoškofa in birme v naši cerkvi, seveda tega dneva nismo pozabili in ga ne bomo, že je prišla nova slovesnost v naš kraj, ki nas je nanovo dvignila in poživila sicer tako zapuščenih vasi. Na sv. Roka dan je pri nas praznik in največji cerkveni shod, ki ga obiščejo Slovenci iz sosednjih krajev, v obilnem številu pa še naši čabranski in prezidanski sosedje Hrvatje. In na ta dan je pred cerkvijo priredila krasno uspeli shod Kmetška Zveza za kočevski okraj. Pod mogočno lipo smo napravili oder, po sveti maši se je pa začelo zborovanje. Govoril je naš deželni poslanec g. Jaklič. Razložil nam je različne nove naredbe iz državnega in deželnega zbora, ki bodo pomenljive zlasti za kmečki stan. Z zanimanjem in živahnim odobravanjem so sledili mnogostevilni poslušalci njegovim izvajanjem, Slovenci in Hrvatje. Slednji zlasti še, ko je g. poslanec poudarjal edinstvo med njimi in Slovenci, zlasti v sedanjih tužnih razmerah na Hrvaškem. Tretjič nas je obiskal gospod poslanec v naših hribih. Hval-

ležni smo mu! Nato je govoril naš stari znanec kaplan g. Škulj, imenovan »fajmošter iz Starega Kota«. Njegovo delo in trud za nas zasluži še lepšega priznanja. Pozna naše razmere, pozna naše stanje, naše krivice od teh in onih strani, zato je njegov krepki govor bil kot močan jek naših pritajenih tožb in bolesti. Kar že dolgo živi v srcih nas — dragarskih Slovencev, — pa ne more na dan, je govornik izražal v dovoljeni, dostojni a ostri obliki. Da bi prišel njegov opravičeni glas na naslovljene glave! Trumoma smo oblegli oder, ko nas je pozval, da se i mi pridružio žemo žemo močniti četiti zedinjenih kmetov Kmetške Zveze. Bomo konečno a to četo prišli do kakih pravic, kakor nam je gosp. Škulj kot lepe očrtal namen in pomen Kmetške Zveze. So trpini Hrvatje so bili ganjeni nad to navdušenostjo, oni nas razumejo — oni pod Cuvajem, mi pa pod Nemcem. Lepo število nas je pristopilo h Kmetški Zvezi. Več Hrvatov celo se je oglasilo za pristop, ki se seveda niso mogli sprejeti. Vsak shod pri nas je rodil še sadu, želimo, da bi tudi ta, ki po udeležbi in navdušenju nadkrijuje dosedanj pri nas in morda še kje drugje. Dal Bog!

Velike Lašče. V nedeljo, 19. t. m. je imela Kmetška Zveza za kočevski okraj svoj shod, združen z mladeniškim taborom, ki ga je priredilo orlovsko okrajje. Načelnik Kmetške Zveze, g. poslanec Jaklič je počel o delu naše stranke za kmeta v postavočajalnih zborih ter o pogubonosnih posledicah liberalnega nauka na versem in gospodarskem polju. Živahni dobroklici in pozornost navzočih je spremljevala njegov govor. Tajnik Kmetške Zveze, g. Škulj, je pa med živahnim odobravanjem v krepkih potezah očrtal potrebo skupne organizacije kmetškega stanu ter stanovske zavesti. »Res veliko dobrih in potrebnih društev imamo, a zdi se mi, da eno najpotrebnejših za splošno korist kmeta je Kmetška Zveza,« tako je navzočim kmetom označil svoj pojem o imenovani organizaciji. Tovarishi; sledimo mislečemu možu in združujmo se! Shodu je prisostvovala velika množica domačinov in okolčanov. Da bi rodil svoj sad za mladino in za kmeta...

Iz Št. Jerneja. Na Veliki Smaren se je pri nas vršila lepa slavnost. Ob 10. uri popoldne so začeli prihajati od vseh strani Orli in člani Marijinih družb leskoveško dekanije. Prišli so celo Orli iz daljnega Trišča in Marijina družba iz Prečine. Zbrali so se pred lepo okrašeno dvorano. Tamkaj jih je v imenu občine pozdravil g. župan Rebselj. Nato so fantje v lepem sprejedu, z domačo orlovsko godbo na čelu, odkorakali v cerkev, kjer je imel pred sv. mašo prelep nagovor škofljanški g. župnik Karel Čuka. Popoldne po liturgijah so fantje v dolgem sprejedu odkorakali v bližnjo Staro vas, kjer se je pod predsedstvom br. Bučarja iz Sv. Križa vršil velik mladeniški shod. Prav navdušeno je fantom govoril g. Tersegelj iz Ljubljane in jim stavljal pred oči dalekosežen pomen orlovsko organizacije. Po shodu se je vršila pod hribovom v prijazni senci poleg potoka telovadba. Bilo je to nekaj novega za Št. Jernej. Med zvoki godbe so proizvajali Orli rajalni pohod, proste vaje in vaje na drogu. Nazadnje pa je še nastopil šentjernejski naraščaj z novimi prostimi vajami in z lepo skupino. Bil je to prvi nastop naših Orlov, pa se je izvršil tako častno, da so obmolknili tudi nasprotniki. Po telovadbi so se fantje drug za drugim razšli, za domače pa se je vršila v gozdu za cerkvijo kratka veselica, in prelep dan je minil. — Nekaj moramo ob tej priliki še omeniti. Naši nasprotniki so se ta dan zadržali splošno dostojno, samo tista peščica liberalnih pobov šentjernejskih ni mogla zatajiti svoje narave. Strašno so jih bodle v oči rdeče srajce v Šent Jerneju. Ker se jim prejšnji večer ni posrečilo podreti mlajev, raztrgati vence in zastave — naši fantje so jih pred temi barabami celo noč stražili — so pa drugi večer pokazali svojo liberalno oliko. Pred dvorano so podrti mlaje in jih razmetali povprek čez cesto in poškovali streho sosednje hiše. Na občinski hiši so strgali z droga slovensko zastavo in jo ukradli, raztrgali so cesarsko zastavo in jo odnesli. Ta čin nam dokazuje, da nimamo v Št. Jerneju opraviti le s

kakimi fanti, ampak s popolnoma propalimi barabami, ki so zmožne vsakega zločina. Ti ljudje so predrzni do skrajnosti. Vprašamo pa, kako je bilo mogoče tem lumpom tik pred žandarmerijo podirati mlaje in razgrajati? Ali je tem barabam res vse dovoljeno? Pozivljamo pristojno oblast, da enkrat za vselej napravi konec vednim izživanjem, vednim ponočnim kralavom in škandalom, katere upričarjajo šentjernejski pobje! Par propalic menda ne bo strahovalo cele fare. Vi pa Orli, preko teh liberalnih surovin na delo, da napoči v Št. Jerneju kdaj še lepši dan, kakor je bil dan preteklega Velikega Šmarnal Na zdar!

Vače. Naše izobraževalno društvo se je v nedeljo, 25. t. m., udeležilo Slomškove slavnosti v Šmartnem pri Litiji tudi s svojimi »Orli« v kroju. — Glasovi po naši slavnosti v Kandršah se strinjajo v tem, da tako krasne prireditve še ni bilo v našem kraju. Obsavsko orlovsko okrožje je s to slavnostjo pokazalo, kaj zmorejo združene moči, ter je daleč prekosilo prireditve protioorganizacije. Ko bi se pečali z našimi nasprotniki, ki v grdem in lepem vremenu dosežejo zelo primerne uspehe, bi se nam po pravici očitala neusmiljenost. Z zadoščenjem se bodo naši moške, fantje in dekleta, ki so s tolikim veseljem delali priprave, spominjali svojega dela in truda, ki je imel tako lep uspeh. V tem so z nami edini tudi pametnejši naprednjaki. Hvala zlasti »Zvezinemu« načelniku bratu Jeločniku, ki je prišel vodit telovadbo s svojimi vzornimi telovadci. Hvala pa tudi bratom Orlovi in Deviču Marije v Polju in njih godbi, ki je tako krasno svirala pri sprevedu med sv. mašo in na telovadišču. Čudili smo se vrliam Orlom iz Prežganja, ki so prišli polnoštevilno s svojim gosp. župnikom. Nikakor niso zaostali Orli iz Šmartnega pri Litiji, iz Moravč, Sv. Helene, Zagorja, Trbovelj in Radeč. Čast taki mladini! Na zdar!

Do/odki križem sveta

Policijski pes izsledil tatu. V Gornji Krupci v Rudogorju je bilo predzadnji teden od petka na soboto izvršenih šest roparskih tatvin. Med drugimi je bilo ukradeno tamošnjemu delavskemu društvu 120 kron in zaloga čevljev. Orožniki so si izposodili iz Draždan policijskega psa, da bi prišli tatu na sled. In res je, je ubral pes iz Gornje Krupce naravnost k cerkvi sv. Prokopa, oddaljeni debelo uro od imenovane vaši ter se je ustavil pred samotnim postopjem blizu cerkvice, v katerem se drži znani tat Lederer. Pes je planil naravnost na kamižolo odsotnega tatu, katerega je iskala roka pravice.

Lepa slavnost vernega moravskega naroda. Iz Bistrice na Moravskem poročajo, da se je dne 15. t. m. vršilo slavnostno kronanje Marijine sohe. Slavnost, katere se je udeležilo čez 70.000

vernikov, so počastili s svojo navzočnostjo tudi: kardinal knez in nadškof Skrbensky, kardinal knez in nadškof dr. Bauer, brnski škof Huyn, škof iz Milwaukee (Združene ameriške države), Koudelka i. dr.

Badenski veliki vojvoda v smrtni nevarnosti. Badenski veliki vojvoda je korakal peš iz Badenweilerja proti gradu Burgeln, ko se je odtrgala velika skala in se valila proti cesti. Neki spremljevalec je zapazil zadnji trenutek nevarnosti. Le malo je manjkalo, da ni skala velikega vojvodo ubila.

Velika nesreča pri laških vajah. Ubita 2, ranjenih 6 vojakov. Ob vajah laških lovcev na Monterosi je padlo 22. t. m. 8 lovcev v globino; 2 sta mrtva, 6 pa nevarno ranjenih.

Velika noč dne 23. marca. Nekaj redkega bo 1. 1913. Veliko noč bomo imeli že dne 23. marca. Omenimo naj še, da bodo za Veliko noč trije prazniki. Dne 23. marca bo namreč Velika noč, 24. drugi velikonočni praznik, dne 25. marca pa bo praznik Oznaneanja Marije Device. Pač redek slučaj.

13letna deklica odsekala glavo očetu. V Richmondu, Tex., je bila aretovana Pearl William, stara 13 let, obtožena umora. Ko je njen oče spal, je deklica vzela sekuro in mu odsekala glavo. Kot vzrok je navedla, da jo oče ni pustil iti na obisk k njeni teti.

Tri rodbine zastrupljene po vživanju zastrupljenih gob. Na Bavarskem so se zastrupile s strupenimi gobami tri rodbine. Dasi so bili takoj pozvani zdravniki na pomoč, sta umrli dve osebi, ena umira, tri so pa nevarno obolele.

Ukradena lokomotiva. Peterburška policija se mora pečati z zadevo, s kakršno se pač policija še ni pečala. Tudi ruska ne. Ukradena je bila namreč prava železniška lokomotiva. Na postaji Čerepovka je čakala zakurjena rezervna lokomotiva poštnege vlaka. Kar se nenadoma lokomotiva odpelje s postaje in sicer s polnim parom. Neki neznanec je stopil neopažen na njo in se odpeljal z njo s strašno brzino proti Vologdi. Ustavili so vse vlake in ukazali poštnege vlaku v Vologdi, da ne sme voziti naprej. Za tatom lokomotive so odposlali drugo lokomotivo za brzovlake, ki so jo zasedli orožniki. Ko je tat zapazil, da ga zasledujejo, je ukradeno lokomotivo hitro ustavil in pobegnil v bližnji gozd, a orožniki so ga dobili in aretirali. Sodijo, da so nameravali tajovi zavezniki ustaviti poštni

vlak in ga oropati. Tat noče ničesar izpovedati.

Dunajski Slovenci na Sv. Višarjah. Nad vse pričakovanje: lepo je uspelo romanje, katero so priredili 12. in 13. avgusta dunajski Slovenci na Sv. Višarje. Okrog 60 rojakov in rojakinj Dunaja, ki bivajo čez poletje doma na počitnicah, se je v ponedeljek, 12. t. m. dopoldne pripeljalo iz Ljubljane na Trbiž, od koder so po skupnem kosilu ob najugodnejšem vremenu odšli na prijazni hrib k svetišču M. B. na Sv. Višarjah. Na prostem pred cerkvijo je udeležence sprejel in s krasnim nagovorom pozdravil č. p. Ladislav; nato so se med slovesnim zvonjenjem v sprevedu podali v cerkev. O mraku so se vsi udeleženci zbrali na prostem, na griču poleg cerkve k prijateljskemu sestanku. Zbrane rojake je tu pozdravil voditelj slovenske službe božje na Dunaju gospod A. Snof, med drugimi zlasti starega prijatelja dunajskih Slovencev čast. gospoda prof. dr. Rebolja, enega vojaka od cesarjeve telesne straže, soprogo predsednika dunajske »Straže«, gospo Kvasovo, nekaj srednješolskih in visokošolskih dijakov in skoro polnoštevilno zastopan ženski zbor »Straže« z g. pevovodjo Zdešarjem na čelu. Gospodična Hribarjeva je nato v lepem govoru razložila pomen teh romanj, ki so jih začeli z lanskim letom prirejati dunajski Slovenci. Ko sta še govorila častiti gospod profesor dr. Rebolj in gospod med. Justin, se je sestanek zopet zaključil. Zvečer so bile v cerkvi slovenske pete litanije. Drugo jutro je bila ob 6. uri pridiga in sveta maša, ki jo je daroval gospod A. Snof. Med sveto mašo je krasno prepeval ženski zbor »Straže« pod vodstvom g. J. Zdešarja. Vsi udeleženci so prejeli pobožno svete zakramente. Le prekmalu je prišel čas, ko se je bilo treba zopet ločiti od prijaznega Marijinega svetišča. V slovo je udeležencem spregovoril na prostem še nekaj ginljivih besedi častiti p. Ladislav, ki mu bodi za njegov trud in prijaznost izrečena na tem mestu prisrčna zahvala. Nato so se vsi veselih obrazov in najboljše volje podali na Trbiž, kjer jih je že čakalo skupno kosilo. Med kosilom je gospodična Plevelova nabrala 24 K za »Slov. Dom« na Dunaju. Z opoldanskim vlakom so se odpeljali zopet proti Ljubljani. — Letošnje romanje dunajskih Slovencev je bilo po številu že drugo. Lansko leto so približno ob tem času pohiteli na Brezje. Ker je obojno

Brezuspešno ga pode,

„Jelena“ varuha Schichioolk ml.
Kar 30 let obstoji in tako ponosno napreduje,
mora biti dobro.

tako lepo uspelo, se je sklenilo, da se vrši tako romanje odslej vsako leto. Prihodnje leto nameravajo obiskati božjo pot v Velesovem na Gorenjskem.

Narodno gospodarstvo

Za jesensko gnojitev.

Gnojenje z umetnimi gnojili se je v zadnjih letih že precej razširilo; mnogo se piše in razpravlja o porabi umetnih gnojil, toda mnogo je še takšnih kmetovalcev, ki se ne brigajo za noben nasvet. Najstarejše, torej najbolj znano umetno gnojilo je Tomasova žlindra, ki je sicer izvrstno gnojilo, vendar samo to ne zadostuje vsem rastlinskim potrebščinam. Naši kmetovalci tako radi kupujejo samo Tomasovo žlindro za svoje travnike ter prav nič ne mislijo — čeravno so že o tem slišali — da dajo z žlindro rastlinam le fosforove kisline. Rastline rabijo pa še kalija in dušika; in od kod naj te sno, vi v zadostni meri dobe, ako jim tudi teh ne dovedemo v obliki gnojil. Hvalevredno je pognojiti v jeseni travnik s Tomasovo žlindro, vendar nikdar ne pozabi ji primešati še kalijeve soli. Na 1 hektar — tiričetr orala se vzame navadno 200 do 250 kg kalijeve soli in 600 do 700 kg Tomasove žlindre. Navadno primanjkuje našim travnikom še tudi dušika,, kateraga dajemo najbolje v obliki čilskega solitra, ki je najbolj bujno in hitro učinkujoče dušičnato gnojilo. Trave in detelje dobe sicer nekaj dušika iz zraka, vendar ne v takšni množini, kolikor bi ga za svoj popolno hrano potrebovale. To gnojilo se potrosi najbolje v spomladi na dvakrat: prvič ko začno travniki zeleneti, drugič pa kakšne 4 tedne pozneje. Na 1 hektar zadostuje 100 kg. Ako rastlinam odtrgamo eno ali drugo gnojilo, tedaj zaostanejo vse one rasti in se ne morejo tako razviti, kakor bi se lahko pri popolni hrani. Današnjim razmeram primerno pa mora vsakdo kolikor le največ mogoče iz zemlje dobiti, da ima kaj dobička in je skoraj povsod lastna krivda, če zemlja ne rodi dovolj. Pripomočkov za to je dovolj, le posluševati se jih je treba.

Ker se bliža zopet čas, ko bo treba za jesensko setev s plugom na polje in upreči gnojni voz ter izročiti seme materi zemlji, lahko tukaj omenimo, da umetna gnojila tudi pri žitu dobro uspevajo. Umetna gnojila priporočamo posebno onim, katerim domačega gnojila primanjkuje. Seveda se mora tudi tukaj ono načelo upoštevati, da potrebuje žito kalija, dušika in fosforove kisline. Ne izpuščati enega ali drugega gnojila, ker je mogoče predrago; takšna varčljivost je napačna in se maščuje pri žetvi. Vsak kmet ve, da je razlika pri žetvi, če se gnoji veliko ali malo z domačim gnojem in ravno tako je pri umetnih gnojilih. Vsakdo hoče, da bi zrasla pšenica, rž ali ječmen prav moč-

no in klasi bi naj bili za ped dolgi in za prst debeli. Hoče li biti človek velik in močan, se mu mora dati krepke in zdrave hrane; rastlina je tudi živo bitje in zato mora imeti hrano, kakoršno ji je narava določila. Ozimnam se gnojijo najboljše pred setvijo; kalijeve soli se pomeša s Tomasovo žlindro ter se potrosi ali vsaj dobro zavlači in sicer se vzame za 1 hektar 150 do 200 kg kalijeve soli, 500 do 600 kg Tomasove žlindre in 100 do 150 kg čilskega solitra. Pri setvi naj se potrosi le ena tretjina čilskega solitra; druga tretjina v spomladi, ko začno setve zeleneti in zadnja tretjina približno 1 mesec pozneje. Ko trosimo čilski soliter v spomladi, pazimo da bodo rastline ob tem času suhe.

Za kratek čas

SMEŠNICE.

Diplomat. »Kaj pa je to: diplomat — ki se tolikrat sliši in bere,« — vpraša strežaj svojega gospoda. Gospod: »To je človek, ki jih ima ravno tako za ušesi, kakor ti, samo da ni tako neumen!«

Pri zdravniku za zobe. Gospod položi na mizo namesto plačila zob, ki mu ga je zdravnik izdrl. Zdravnik: »Če komu zob izderem, računam šest kron; Vi mi pa vendar ne bote plačali s tem, da mi pustite izdrti zob?« — Gospod: »Na vsak način! Zob, ki ste mi ga danes izdrtli, ste mi pred poldrugim letom plombirali in mi računili šestnajst kron, rekši, da ste le zlata porabili za deset kron, — in to zlato je še vse notri!«

Talentiran ptič. Postrežnica: »Papagaj je spet več besed spregovoril.« — Gospa svoj prijateljci: »Ja ta moj tič je res razumen, vsako besedo vjame, ki jo moj mož spregovori z menoj.« K postrežnici obrnjena: »No, kaj pa je spregovoril?« — »Stara baba molči!«

Ponos. Poročnik gleda, kako slabo vadijo vojaki, ki jih korporal komandira. Naenkrat zavpije: »Obrnite se!« — pa le nekaj moštva uboga. Nato korporal nevoljen: »Butelji, zapomnite si, če gospod lajtnant komandira, morate ravno tako ubogati, kakor če komandiram jaz!«

SKRIVALNICA.

Kje je vrtnar?

Doumno. Neki angleški plemeni-taš, ki je v začetku 18. stoletja razžall spodnjo zbornico, je bil obojen, da mora v zbornici sami na kolenih prositi odpuščanja. To je tudi storil in ko je zopet vstal, je obrisal hlače na kolenih ter rekel: »Zares, svoj živ dan še nisem bil v tako umazani hiši.«

Mnenje gospoda dr. Iv. Dragomiroffa

Sofija.

Gospod J. Serravallo

Trst.

Foznam Vaše **Serravallovo Kina-vino z železom**; mnogokrat ga priporočam v svoji praksi in mnogi bolniki so bili z njim zadovoljni. Priporočam ga slabotnim in nervoznim osebam, bolnim vsled pomanjkljive hranitve, malokrvnim in limfatičnim, bolnim na prehlajenju in onim, ki jim ne diši nobena hrana. Podal sem ga neki sorodnici, ki je bila malokrvna, živčnoslabotna, bolna na griži ter nespanju in ki ni mogla ničesar jesti. Bila je letos tri mesece na deželi in je porabila v tem času štiri buteljke Vašega **Serravallovega Kina vina z železom**. Gori-imenovane bolezni so izginile, telesna teža se je pomnožila za štiri kilograme, hranitev in splošno notranje delovanje sta se uredila. Druge posebne uspehe sem dosegel pri dveh slabih, bledih in limfatičnih dečkih v starosti sedmih in štirinajstih let, ki sta — ne da bi šla na deželo — porabila sedem butelj Vašega vina in pri katerih se je teža pomnožila, in sicer pri prvem za tri kilograme, pri drugem pa za tri in pol, in to v času treh mesecev, in sedaj sta dobre konstitucije.

Sofija, 18. oktobra 1909.

Dr. Iv. Dragomiroff.

Sukno

za moške in volneno za ženske obleke zadnje mode razpošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna R. STERMECKI v Celju št. 305. Vzorci na zahtevo poštn. prosto.

Udeleženci evharističnega kongresa na Dunaju imajo lepo priliko, da si oskrbe prave in natančne naočnike po brezplačni zdravniški preiskavi pri svetovno znanem zavodu Ocularium I. Annagasse 1, Mezzanin. Očala že od 3 K nadalje.

Za kadičnice svalčic. Hadges. Nessim svalčice in prav posebno še Sulcika in Uarda, ki so zaradi svojega prijetnega duha povsod že priljubljene, upeljale so se v zadnjem času tudi v Avstriji.

Carl Kronsteiner-jeve

trpežne, apnene

façadne barve

postavno zavarovane

V 50 vrstah od 24 v kg naprej.

Ze desetletja dobro preizkušene in so prekosile vsa ponarejanja. — Edino sredstvo za pleskanje za façade, ki so bile že poharvane. 1226

Email-façadne barve, ki se ne odlučijo ob prvi potezi, torej nepotrebno pleskanje z drugo barvo, trde kot email, vporabne pomešane samo z mrzlo vodo. Antiseptičke, proste strupa, luknjičave. Idealni plesk za notranje prostore, še nepobarvane façade, lesene zgradbe: kot kolibe, paviljone, ograje itd. Dobiva se v vseh vrstah, stroški za m² 5 vin. Cenik in prospekte zastoj in poštine prosto.

CARL KRONSTEINER, Dunaj III., Hauptstrasse 120
Zaloga: Brata Eberl, Ljubljana.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 21. avgusta: 30, 76, 68, 85, 7.

Linc, 24. avgusta: 56, 66, 46, 4, 24.

Trst, 24. avgusta: 6, 37, 11, 8, 55.

500 kron

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože tekem 3 dni brez bolečin ne odpravi moj unicevalec korenin R a-mazilo. Cena lončku za jamstvenim pismom 1 krono. 2530

Kemény (Kaschau) I. Poštai predal 12/161, Ogrsko.

4 tedna za poskušnjo in na ogled pošiljam ceno moja preizkušena kolesa oziroma «Bohemia» pneumatiko in po samne dele koles. Zmerni plačilni pogoji. Lust.cenik zastoj F. Dušek, tovarna koles, Opočno, St. B. Nr. 2109, Češko.

Tovarna „JANUS“ - koles

3 letno jamstvo

Največja in najboljša tvrdka za kolesa; šivalne stroje ter njihove dele.

Najboljši izvor

za koles, šivalne stroje, pneumatiko in druge potrebščine. Janus koles s 3 letnim jamstvom od 95 K naprej, zunanja pneumatika (Mantel) od K 1-20, notranja pneumatika (Luftschlauch), prvoklasni, nesoliti, od K 2-80, cečilinske svetilke od K 2-—, od K 1-20 ročni zvonci in drugi 20 h. prvovrstne verižice od K 2-70, pedali prve vrste od K 2-50, pesta s prostim tekom (Freilaufnabe) od K 12-50 naprej. Sedla, torbice, osi itd., za vse sisteme, umij. cevi v vseh merah itd., najceneje. Lastne poprave, zavod za popliljanje inemaj liranje. Pošilja vsak dan po pošti.

Zahtevajte cenik 1912 zastoj in poštine prosto.

Dvozna tvrdka za kolesno obrt Maks Skuteczky.

Dunaj I. Stubenring 6.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le Stockenferer ilijno mlečno milo Bergmanna & Co., Tešin ob Labi. Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 442/II/12

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 27. avgusta 1912.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	23	70	živna vaga:		
Rž	21	30	Goveda pitana	82	—
Ajda	23	80	Teleta tečka	109	—
ječmen	18	—	Teleta mala	102	—
Oves	20	40	Prašiči	136	—
Proso belo	25	—	Koštruni	106	—
Proso rumeno	17	90			
Koruza stara	20	—	Kuretina in drugo:		
Koruza nova	—	—	Maslo kuhano od		
Leča	25	—	K 250— do	280	—
Grah	29	20	Maslo surovo od		
Laneno seme	39	40	K 280— do	320	—
Grasica	10	70	Slanina sveža (špoh)	170	—
Domača detelja	—	—	Slanina prekajena	180	—
Fizol Ribučan	27	—	Mast svinjska	169	—
Fizol Prepelicar	28	—	Loj	95	—
Fizol Mandolon	23	—	Jajca 100 komadov		
Cebula	8	—	Pisanci	1	20
Krempir	4	70	Golobi	—	75
Zelje sveže	5	40	Reca	2	90
Zelje kislo brez			Gos	5	60
soda	11	50			
Repa gorenjska	96	—	Kolonijalno hlago		
Repa sveža	4	90	na dobelo:		
Repa kisla brez			Riz Rangon od		
soda	11	50	K 280 do	44	—
Brinje	59	60	Kava Santos od		
Kumna	85	—	K 280— do	300	—
Orehi	—	—	Sladkor	95	—
Gobe suhe	790	—	Petrolej	36	80
Ježice	—	—			
Zelod	—	—			
Šmrekovi storzi	—	—			
Seno	4	20			
Slama	3	20			
Stelja	—	—			

Gospodarska zveza v Ljubljani

nakupuje

laneno seme, jabolka za mošt kakor tudi vse poljske pridelke.

Svojo zalogo špicerijskega blaga priporoča trgovcem na deželi.

Turško-italijanska vojska

in notranje turške hotimati je nimajo prav nobenega vpliva na vrednost turških srečk, kar je najboljši dokaz za njihovo varnost in zanesljivost. Poleg tega pa tudi ni nobene druge srečke, ki bi imela šest žrebanj in za 1.800.000 zlatih frankov samih glavnih dobitkov vsako leto, kot jih ima turška srečka. — „Slovenska Straža“ preskrbi to izborno srečko, ki ima vedno svojo vrednost in mora zadeti vsaj 400 frankov, vsakomur na mesečne obroke po 4 krone 75 v. Kdor tedaj pomisli, da s tem majhnim mesečnim plačilom naštedi gotovo glavnico in da ima poleg tega takoj po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico, ki mu v srečnem slučaju čez noč zamore prinesiti bogastvo, ta gotovo postane naročnik turške srečke. Vsak naročnik turške srečke prejme eno srečko „Slovenske Straže“ v podporo revnih otrok z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastoj. Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. 2604

Učenec,

pošten, zanesljiv, star 12—14 let, poštenih staršev se takoj sprejme v trgovini I. KRANJIC, Borovnica. 2665

hlapca

V službo želim dobiti poštenega krščanskega ki je vajen konja, katerega bi imel pri meni opravljati. Za zvestega — tudi že starejšega, bi bil voljan vplačevati za starostno preskrbnino dotična vplačila, ker mi je na tem, da ostane dolgo časa v moji hiši. Ponudbe naj se mi pismeno pošljejo pod naslovom: Fr. Povše, poslanec, grad Dolški, pošta Dol pod Ljubljano. 2663

Iz proste roke se proda 2642

malo posestvo

četrt ure od Kranja, s 16 mernikov posevte, dva rodovitna sadna vrta, z vsemi poljskimi pridelki ter dve glavi živine in dva prašča. Več se pozive pri lastnici v Struževem 7 pri Kranju.

Mala kmetija

z vsemi gospodarskimi poslojji, 8 oravov zemljišča, sadni vrt, gozd, njiva in košnja se proda. Hiša je zidana, s opeko krita, 3 minute do cerkve, 5 minut do tovarne, tri četrt ure do Ljubljane. Več pove Ivana Golob, Slape 33, 24. p. D. M. Polje. 2397

„Slovenska Straža“ v Ljubljani želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri „Ljudskem zavarovanju“. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje na Slovensko Stražo v Ljubljani“.

Sprejme se v poduk priden, 14 do 15 let star mladenič, od poštenih staršev, za trgovino mešanega blaga pri g. DAVORINU PODLESNIKU, Radeče pri Zidanemmostu. 2654

2659 Najboljše egiptovske svalčice se dobivajo v vseh c. kr. tobakarnah špecijalitet.

Courf, 100 kom. K 15—
Suleika, 100 kom. K 11—
25 kom. K 2-75
Uarda, 100 kom. K 10—
25 kom. K 2-50

Hadjes Nessim Company Aleksandrija.

Pojasnila daje Br. Stroß, Dunaj IX/1, Türkenstraße št. 25.

Brez zdravnika — nobenih očal!!

Ocularium

Dunaj I, Annaagasse 1 (Mezzanin) (vogal Kärntnerstrasse.) — Preiskava oči in predpisovanje primernih očal od 9. do 7. ure brezplačno pod vodstvom zdravnika za oči Poborskega. Očala in ščipalniki od K 3- višje.

Pametna glava

vporablja vedno

Dr. Oetker-jev pecilni prašek po 12 vin.

Popolni, higijenični, od zdravnikov priporočeni nadomestek za drože oziroma kvas. Vsa močnata jedila in pečivo bodo vsled tega večja, rahla in lažje prebavljiva.

Dr. Oetker-jev vaniljni sladkor po 12 vin.

kot najzlahotnejša dišava za mlečne in močnate jedi, za kakao in čaj, čokolado in krem, šartelj, torte, puding in smetenjak; dalje s finim ali pudersladkorjem pomnožen za potresavanje vseh vrst peciva in močnatih jedi. Nadomesti popolnoma 3 do 4 kope dobre vanilije. Ako se zmeša 1/2 zavojčka dr. Oetker-jevoga vaniljnega sladkorja z 1 kg finim sladkorjem in se da istega 1 do 2 polni žlici v čašo čaja, potem se dobi aromatiško, okusno pijačo. 2713

Dr. Oetker-jev pecilni prašek in vaniljasti sladkor se dobi v vseh trgovinah kolonijalnega blaga itd. Obširno vporabno navodilo je na vsakem zavojčku. Zbirka receptov zastoj.

Dr. Fran Šabec

zdravnik na Vrhniki
ordinira v hiši Kmetske
posojilnice.

2577

Razpošiljam orožje vsake vrste

za poskušnjo za 10dnevni ogled.
Pusa enocevka Lankaster K 20-,
dvocevka Lankaster K 20-,
Hammerless-puška K 70-, Flo-
bert K 8-; samokres K 5-,
pištola od 2 K naprej. Ilustro-
van cenik zastoj. F. DUŠEK,
tovarna orožj., Opočno št.
2137, ob drž. želez., Če ko.

Leposlovn mesečnik
"Dom in Svet"
stane za celo leto
K 10- Naroča se v
Ljubljani.

Škofja Loka. Dr. Ivan Hubad

okrožni zdravnik
2587 v Škofji Loki
ne ordinira
od 2. septembra
do 20. septembra.

10.000 m ostankov.

Po zadnji katastrofi pri kateri je prišla moja tovarniška
založba pod vodo, sem bil prisiljen cele kose razkosati na
stanke in prodajati po 50% pod ceno. To je razno blego
tako: Kanafus, oksford bela tk nina zefir, flanele, razni
vodrotiški za obleke in predpasnike, parhenti itd.
Po vodi povzročeni komaj vidni madeži se deajo lah o
vstraniti. 2425

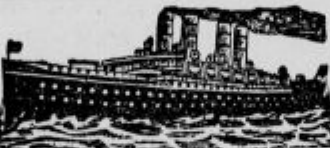
Razpošiljam: 1 zavitek 5 kg z 18 K p. povzetju.
Pri naročilu 2 zavitkov poštnine prosto.
Ant. Marsik, mehanična tkalnica za pisano blago
(Jeschübel) / Neustadt a/ M. Češko.

Lovske puške

Prva borovska
orožmotovar-
niška družba
Peter Wernig,
Geniki brezplačno in poštnine prosto.

vseh sestav,
priznano delo
prve vrste, z
najboljšim
strelnimučin-
kom, pripo-
: roča :
družba z omej.
z. v Borovljah
na Koroškem

vožnja s
3598/12 **Cunard Line**

V Ameriko
in Kanado

složna, cena
in varna

Bliznji odhod iz domače luke
Trsta: Panonia 27./8. Ivernia 10./9. 1912.
Iz Liverpoola: Lusitania, (najhitrejši največji in
najlepši parnik sveta), 7./9. 28./9. 26./10. 1912,
Mauretania 31./8. 21./9. 12./10. 1912.

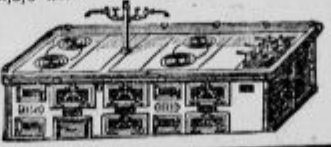
Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlaše, Ljub-
ljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena
vožnji Trst-New-York III. razred K 220- za odraslo
osebo vstevši davek in K 120.- za otroka pod deset
let vstevši davek.

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in Rakovski nepr-
kosljiv železni, emajliran, po-
celanasti štedilniki kakor tudi iz
majolike za gospodinjstvo, hotele,
restavracije i. d. Načrti za ku-
hinje na paro, plinove štedilnike,
irske peči za trajno kurjavo. Do-
bijo se v vsaki železni trgovini,
kjer ne, se pošiljajo naravnost.

Zahtevajte
"Izvirne Ko-
loseus - šte-
dilnike" in z-
vrnite slebejšo
izdelke. 2973
Ceniki zastoj.

Adolf Hauptmann-a nasled. A. ZANKL SINOVI

tvernica barv, lakov in firnežev
priporoča: 214
oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve,
firnež kranjski, laki, mavec (Gyps) olje
za pode in stroje, karbolinje, čopiči itd.
Naslov zadostuje: A. Zankl sinovi, Ljub-
ljana.
Genik zastoj.

Lastna tovarna ur v Svici

1887
Zahtevajte "JUBILEJNI CENIK" zastoj

1912
Fr. Čuden, Ljubljana.

Samo 6 dni! Samo 6 dni!

Edino pri **ED. ŠMARDA**, potovalna pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18
dobiš veljavne vozne liste (šifkarte)
za francosko linijo čez Havre v New-York
in iz Amerike nazaj v domovino.

Kdor še ne ve, kako velike vrednosti je
za vsakega, ki ima živino

2503 brzoparilni kotel za živinsko krmo,
temu pošlje "Slovenska Straža" v Ljubljani po-
dučni popis takih kotlov popolnoma zastoj.

Edino slov. narodno podjetje! Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.
Podpisani voditeljci Hotela Trabesinger se vijučno pri-
poročata vsem velečenim, slovenskim in slovanškim
gostom, ki prenočujejo ali za več enost ostanejo v Celovcu.
V hotelu se doba lepe snažne sobe po primerni ceni, nudi
se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz
slovenskih gorc. Na razpologo je tudi kegljišče poleg
senčnatoga vrta. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan,
posobno pa v sredoah, prijetno slovensko družbo. V pol-
nem času prilačuje na kolodvoru gostov domači omnibus.
Slovenski romarji in romarice, ustavlajte se samo v
edino slovanski gostilni "Hotel Trabesinger" v Ce-
lovcu, kjer boate vedno dobro postreženi.
Za mnogobrojen obisk se toplo priporočata voditeljci
hotela Lejzika in Pepca LEON.

Slovenski kmetije in gostil- ničarji, ki potrebujete

2468 **vino**
obrnite se na mojo zalogo last. pridelka
izbornegega istrskega vina

V zalogi imam belo in črno. — Cene
zmerne. — Zajamčeno pristno.

Anton Rumen, Dolnji Logatec 14,
(blizu pošte.)

Najboljša češka tvrdka.

Ceno posteljno perje!
1 kg sivoga, dobrega, skublje-
noga 2 K; boljsega 2 K 40;
prima polbelega 2 K 80; be-
lega 4 K; belega puha 5 K 10;
1 kg izredno finega, snežno-
belega, skubljenega 6 K 40,
8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K;
belega puha 10 K; najfinejši
prni puha 12 K. — Pri 5 kg
se pošlje franko.

S. Benisch

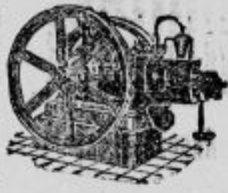
Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega
mankin-blega, l perlice 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 bla-
zina, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena
z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim posteljinim perjem
16 K; s polpahom 20 K; s pakom 24 K; posamezno perlice 10 K,
12 K, 14 K, 16 K; blazino 3 K, 3 K 50, 4 K; perlice 2 K
dolga, 140 cm široka, 1 K 15, 14 K 20, 17 K 25, 21 K; slezice
90 cm dolga, 70 cm široka, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje per-
lice iz močnega, pasatega prada. 180 cm dolga, 150 cm
široka, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12
višje franko. Zamenjava dovoljena, za nepovoljno denar nazaj.
Genik zastoj in franko. 2261

S. BENISCH, v Dešenici št. 71, Češko.

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

 Komandina družba
Bachrich & Co.
 tovarna za motorje
 DUNAJ XIX 6,
 Heiligenstädterstr. 83/je.

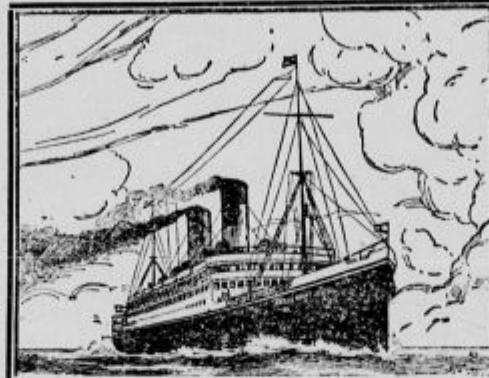
Najstarejša specialna tovarna motorije za dvotaktno motorje na surovo olje.

OXO
Kocke za govejo juho
 dajo najboljšje jamstvo za izovstno kakovost ker so
 v največji tovarni za mesne izolečke na svetu
Liebig-družbe
 napravljene.

Velika korist

2518

 obstoji za vsakega v tem, da ni treba kupiti takoj novega orodja iz kakoršne koli kovine, bodisi lito ali kovano, ako se koj **zlomli ali ubije**. Vse ubite ali zlomljene dele iz železa, bakra, medi, aluminija itd., morem s posebno pripravo z majhnimi stroški zopet **zvariti ali švasati**.

 Se vljudno priporočam **Matija Terlep**, izdel. vozov, Spod. šiška.
Potniki v Ameriko

kateri želijo dobro, poceni in zanesljivo potovati, naj se obrnejo na 22

Simona Kmetetz-a

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.

Vsa pojasnila se dobe brezplačno.

Zavod sv. Marte
 v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi 15, I. nadstr.
 sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje službe.

Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in jih vodi v zavod. — Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza „Marijin dom“.

ceno
Posteljno
Perje

1 kg sivega skubljenega K 2—, boljsega K 2-40, pol belega prima K 2-80, belega K 4—, tinega mehkega puha K 2 prvo-rstnega K 7—, 8— in 9-00. Sivega puha K 6—, 7—, belega finega K 10—, prsnega puha K 12—, od pet kg naprej franko. 2823

Dovršene napolnjene postelje

iz gostega, trpežnega, rdečega modrega ali belega laneta (nanking) blaga l'pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 vzglavnicama, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in terpežnim posteljnim perjem K 16—, s polpuhom K 20—, s puhi perjem K 24—. Posamezne pernice K 10—, 12—, 14—, 16—. Posamezne vzglavnice K 2—, 3-50, 4—. Pernice 200/100 cm velike K 13—, 15—, 18—, 20—. Vzglavnice 90/70 cm velike K 4-50, 5—, 5-50. Spod. pernice iz najboljšega grada za postelje 180x116 cm velike K 13— in 15—, razpošljajo od 10 kg naprej franko proti povzetju ali predplačilu.

Maks Berger Dešenica št. a 235 Češki les. Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati ilust. ceniki vsega postelnega blaga zastoj.

 Res **lena** je cerkev, veža, kuhinja le tedaj, če ima ličen in
trpežen tlak
 kakoršnega izdelujeta v mnogih vzorcih 1712
ZAJEC & HORN v LJUBLJANI
 Izdelovanje stopnic, cevij. - Asbestni škrlj „ZENIT“.

Tednik „SLOVENEK“ [sobotna številka] stane na leto 7 K.
Spominska beseda
 za vsako previdno gospodinjjo je
 „: Franek : s kavinim mlinčkom!“

Pazite cenjena gospodinja dobro na to, da ne bode oškodovani vsled kake ponaredbe!

2322

Tovarna v Zagrebu.

Gospodinje!**Pozor!**

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite, splošno znane, svetovne znamke

BLAIMSCHEINA**„UNIKUM“****MARGARINE**
„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje obistne tolsče z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.

„UNIKUM“ je za 50 % cenejši od navadnega pres-

nega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši neg to.

 Samo Blaimscheina **„UNIKUM“** je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

 Izdelovanje Blaimscheina **„UNIKUM“** je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.
Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje praženje kuhanje maslen kruh

 samo Blaimscheina **„Unikum“** margarino

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko. Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Daje po

4³/₄ %

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - po 4³/₄ % brez odbitka, tako, da dobljatelj od vsakih vloženi 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

2583

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

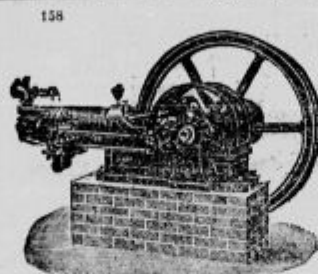
Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo, oziroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastoni. 2156

Razširjajte Domoljuba.

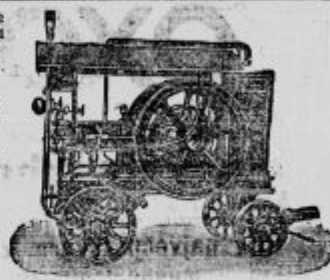

Motorji. Motorji na surovo olje in z močnim pritiskom od 16 do 20 HP. Obratni stroški 1-1¹/₂ vinarja na uro za konjsko silo.

Ležeči ali stoječi motorji na: bencin, petrolin ali bencol: od 1-50 HP, kakor tudi lokomobili od 2-20 HP. Obratni stroški 5-6 vinarjev na uro za konjsko silo.

I. WARCHALOWSKI

Dunaj, III., Pau'usgasse 3. — Budapešta, VI., Váci-körút 37.
Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski odjemalcev zastoni.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. decembra 1911
čez 82 milijonov kron.

Lastna glavnica K 704.939-27

Stanje vlog dne 31. decembra 1911
čez 22 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

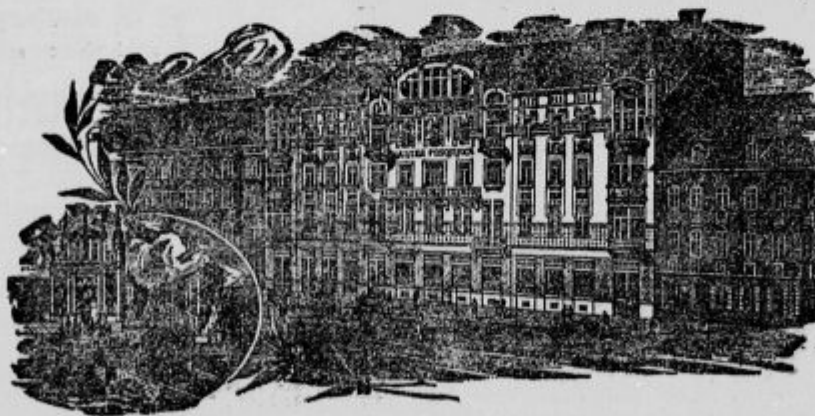
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta st. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvljo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez kaknega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženi 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštino-hranilne položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim združnikom posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskompirajo.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. Dr. Josip Dermastia, Anton Kobi, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Gregor p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu, vhod v Gosposki ulici šte. 2.

Obrestuje hranilne vloge po 4¹/₄ % brez vsakega odbitka. Obresti se plačujejo glavni polletno. Vloge v letnem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje l. o. m. posojila občinam, okrajnim in šol. kom. odborom ter zdravstvenim kom. zastopom v 4¹/₂ % zadolžnicah. 840

Hipotekarna posojila v rastavnih listih po 4¹/₂ %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupularno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupularno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Manufakturna (gvantna) trgovina
„Pri Miklavžu“
Medena ulica (zraven
fotografije) Ljubljana

je bila vsled obilega obiska primorana prostore izdatno povečati. Tukaj najdete sedaj zelo svitlo in zračno trgovino, bogato založeno z najnovejšim blagom. Kupi se zanesljivo dobro, ker se ne pre-ceni. Za jesen in zimo se vpe-ljejo na zahtevo mojih častitih odjemalcev **tudi izgotovljene obleke in suknje za moške in dečke, pelerine in dežni plašči** kakor tudi suknene in **plišaste vrhne jopice za ženske**. Blagovolite iz prijaznosti med znance razglasiti. Jesensko in zimsko blago je dobro odbrano in že v veliki množini prihaja.

Veliko zalogo in ugodne cene naj-dete pri nakupu blaga za obleke

pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno leto 1869.

661

Kdor še ne ve, naj si zapomni, da je sedaj gvantna trgovina

„Pri Škofu“

v hiši

Pred Skofijo št. 3

zraven škofije ali nasproti gostilne „pri Sokolu“.

V prostorni svitli trgovini, kakor tudi v prvem nadstropju je Vam na razpolago velika zaloga blaga. Vpelje se tudi to jesen (čez me-sec dni) popolnoma na novo **iz-gotovljene** obleke za moške in dečke, pelerine in dežne plašče, ženske vrhne jopice iz suknja in pliša. Izdelovalo se bode tudi po odbranem blagu na mero po lastnem krojaču v hiši. Blago-volite se pri nakupu jesenskega blaga in oblek po tem ravnati.

Št. 1038. 14 kar. zlato K 13.—
Št. 1038. Novo zlato K 6.40
Št. 1064. Zlato na srebro K 2.70

Šr. 1046. 14 karat zlato K 9.—
Šr. 1046. Novo zlato K 4.70
Šr. 1068. Zlato na srebro K 2.50

Kesal

se je dosedaj še vsak, ki je kupil uro, zlatino in srebrnino, predno je videl velezanimivi in bogato ilustrovani cenik

H. Suttnerja

v Ljubljani, Mestni trg št. 25
ker se je moral prepričati, da se dobi tam res dobro trpežno in okusno blago po nizki ceni. Zahtevajte toraj predno se odločite za kak nakup cenik, ki se Vam dopošlje takoj, poš-tine prosto.

H. Suttner

Ljubljana

Mestni trg št. 25

Največja eksportna lvrčka ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolorirana tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka

„IKO“

Zastoni

dobi vsakdo

H. Suttnerjev

velezanimivi in bogato ilustrovani cenik za ure, zlatino in srebrnino, kdor žrtvuje

5 vinarjev

za dopisnico na tvrdko

H. Suttner

v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Predno se odločite za na-kup ur, zlatnine in srebr-nine zahtevajte cenik.

Št. 1109. 14-kar. zlato
z opal-kam. K 9.70

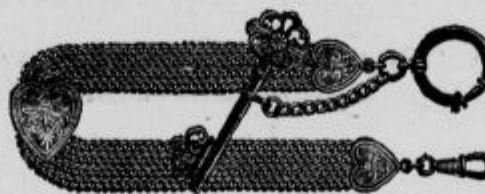
Št. 1149. Srebrna broška K 1.50

Zlato na srebro K 3.—

Št. 748. K 15.50
Št. 523. K 12.50

Št. 748. Srebrna cil.-rem., z dvojnatiim pokrovom, trpežno kolesje na 6 kamnov, K 13.50
Št. 523. Srebrna anker-rem., Roskopf, z dvojnatiim pokrovom, trpežno kolesje, K 12.50

Št. 873. Nikelnasta verižica z obeskom K 2.20
Št. 854. Srebrna verižica s srcem trivrstna „ 5.70
Št. 854. „ „ „ 4 vrstna „ 7.50
Št. 854. „ „ „ 5 „ 9.—
Št. 853. „ „ „ s šestimi srci „ 6 vrstna K 12.20
Št. 853. „ „ „ 8 „ 15.80
Št. 861. „ „ „ 10 „ 26.—
Št. 860. „ „ „ 15 „ 42.—

Št. 720. K 9.70
Št. 723. K 11.70

Št. 720. K 13.

Št. 735. K 13.—
Št. 736. K 13.70

Št. 735. Srebrna cil.-rem., z močnimi pokrovi, fino kolesje, na 6 kamnov, K 13.—
Št. 723. Jednaka nekoliko večja K 11.70
Št. 756. Jednaka nekoliko večja z zlatim obročkom, K 13.70
Št. 720. Srebrna cil.-rem., z navadnim kolesjem, brez okrasaka, K 9.70